

FUNDACJA
IM. STEFANA BATOREGO

10
17
18

Sprawozdanie 2017

Sprawozdanie 2017

Fundacja im. Stefana Batorego
Warszawa 2018

IM.STEFANA
**FUNDACJA
BATOREGO**

Fundacja im. Stefana Batorego

Sapieżyńska 10a

00-215 Warszawa

tel. (48-22) 536 02 00

fax (48-22) 536 02 20

batory@batory.org.pl

www.batory.org.pl

KRS 0000101194

Konto bankowe:

Bank Handlowy I Oddział Warszawa

81 1030 1016 0000 0000 6145 0000 (PLN)

75 1030 1016 0000 0000 6145 0011 (USD)

48 1030 1016 0000 0000 6145 0012 (EUR)

Opracowanie graficzne: Hopla Studio

DTP: TYRSA Sp. z o.o.

Nakład: 50 egz.

ISSN 1234-7272

Dziękujemy wszystkim naszym darczyńcom z Polski i zagranicy
oraz współpracownikom i wolontariuszom – dzięki Waszej
pomocy możemy prowadzić naszą działalność.

Spis treści

O Fundacji	8
Nasi darczyńcy	10
Fundacja 2017	12
Rada	16
Zarząd	16
Zespół	17
Obywatele dla Demokracji	18
Demokracja w Działaniu	23
Dla Białorusi	28
Fundusze Powierzone	29
Debaty Fundacji Batorego	39
Masz Głos, Masz Wybór	44
Odpowiedzialne Państwo	50
Otwarta Europa	56
Warszawskie Biuro ECFR	62
Przeciwdziałanie Uzależnieniom	65
Skrócone sprawozdanie finansowe	67

O Fundacji

Fundacja im. Stefana Batorego, założona w 1988 roku przez George'a Sorosa, amerykańskiego finansistę i filantropa, oraz grupę przywódców polskiej opozycji demokratycznej lat 80., jest niezależną organizacją pozarządową o statusie organizacji pożytku publicznego. Celem Fundacji jest budowa otwartego, demokratycznego społeczeństwa, społeczeństwa ludzi świadomych swych praw i obowiązków, angażujących się w sprawy swojej wspólnoty lokalnej, swojego kraju i społeczności międzynarodowej.

Do priorytetowych zadań Fundacji należą:

Poprawa jakości polskiej demokracji

- Wspieramy inicjatywy służące zwiększaniu partycypacji obywatelskiej i wzmocnieniu poczucia odpowiedzialności obywateli za wspólne dobro. Działamy na rzecz przejrzystości życia publicznego i upowszechniania społecznego nadzoru nad funkcjonowaniem instytucji publicznych. Dążymy do podniesienia poziomu publicznej debaty i „uspołecznienia” procesu formułowania i wdrażania polityk publicznych.

Wzmocnienie roli instytucji obywatelskich w życiu publicznym

- Wspieramy rozwój organizacji i koalicji pozarządowych działających na rzecz poprawy jakości polskiej demokracji i rozwijania współpracy międzynarodowej. Dążymy do profesjonalizacji i legitymizacji prowadzonych przez nie działań, budowy ich wiarygodności i zwiększenia skali ich oddziaływania na sferę publiczną.

Rozwijanie współpracy i solidarności międzynarodowej

- Działamy na rzecz zbliżenia między państwami Unii Europejskiej i krajami sąsiadującymi z nią na wschodzie. Wspieramy działania sprzyjające wymianie między krajami Europy Środkowej i Wschodniej doświadczeń związanych z procesami przemian politycznych, budowaniem społeczeństwa obywatelskiego i rozwiązywaniem problemów społecznych. Dążymy do zwiększenia roli polskich organizacji pozarządowych na arenie międzynarodowej.

Prowadzimy również działania mające na celu **wyrównywanie szans dzieci i młodzieży** z uboższych środowisk.

Podstawową metodą działania Fundacji jest udzielanie dotacji organizacjom działającym na rzecz dobra publicznego.

Realizujemy także własne projekty: organizujemy konferencje i debaty, wizyty studyjne i szkolenia, wydajemy publikacje, prowadzimy kampanie społeczne i działania rzecznicze, monitorujemy funkcjonowanie instytucji publicznych.

Fundacja współpracuje z wieloma instytucjami z kraju i zagranicy. Jest członkiem Forum Darczyńców w Polsce i Grupy Zagranica, a także Europejskiego Centrum Fundacji (European Foundation Centre). Pracuje z siecią Fundacji Społeczeństwa Otwartego (Open Society Foundations). Uczestniczy w pracach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego działającego w ramach unijnej inicjatywy Partnerstwa Wschodniego (Eastern Partnership Civil Society Forum) oraz w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Unia-Rosja.

W swojej działalności przestrzegamy zasad przejrzystości, otwartości i równego dostępu w procesie przyznawania dotacji. O naszych działaniach, w tym o możliwości ubiegania się o dotacje oraz decyzjach o rozdziale środków, informujemy na bieżąco na stronie internetowej www.batory.org.pl.

Coroczne sprawozdania z działalności Fundacji, wraz z pełną listą przyznanych dotacji, poddawane są audytowi zewnętrznemu i udostępniane publicznie.

Nasi darczyńcy

Działania w roku 2017 prowadziliśmy dzięki darowiznom instytucji, firm i osób prywatnych z Polski i z zagranicy, a także z wpłat 1% podatku dochodowego.

Na działania programowe otrzymaliśmy dotacje z: **Fundacji Społeczeństwa Otwartego**, **Komisji Europejskiej** (za pośrednictwem **Transparency International z Berlina**), **Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce**, **Fundacji im. Heinricha Bölla**, **Fundacji im. Friedricha Eberta**, **Fundacji Orange**. Działalność Warszawskiego Biura ECFR współfinansowała centrala **ECFR w Londynie**, a konferencję Europejskiego Centrum Fundacji w Warszawie zorganizowaliśmy dzięki wsparciu **European Foundation Centre**, **Fundacji BGŻ BNP Paribas**, **Fundacji Orange** oraz współpracy z **Urzędem Miasta Warszawy**, **Tech Soup Polska**, **Fundacją Evensa** i **Fundacją Laboratorium Innowacji Społecznych Stocznia**.

Darowizny finansowe na naszą działalność przekazały nam: **Orange Polska S.A.** (na konferencję „Świat pod Lupą”), **Pomona**, **ISKRY Sp. z o.o.** (na Jubileusz 80-lecia Karola Modzelewskiego) oraz **Jelkon Sp. z o.o.** Na działalność administrowanych przez nas funduszy powierzonych „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka i Fundusz Stypendialny Grupy Pracuj darowizny przekazały **Putka S.A.** i **Grupa Pracuj S.A.**

Od osób indywidualnych w postaci darowizn, zapisów spadkowych i wpłat 1% otrzymaliśmy 490 tysięcy złotych, z czego ponad 330 tysięcy złotych w ramach wpłat 1% podatku. Środki te przeznaczamy na dotacje dla organizacji zajmujących się monitorowaniem procesu stanowienia prawa i funkcjonowania instytucji publicznych, kontrolą przestrzegania praworządności, ochroną równych praw kobiet i mężczyzn, przeciwdziałaniem dyskryminacji mniejszości, a także – zgodnie ze wskazaniem darczyńców – na administrowane przez nas fundusze powierzone: im. Iwony Winiarskiej-Feleszko, Janiny i Tomasza Maczugów, „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka, Grupy Pracuj, im. Wandy i Jadwigi Chruściel, im. Beaty Pawlak, im. Staszka Jonczyka „Śpiewaj”, Fundacji Rodziny Gavellów.

Wszystkim naszym darczyńcom serdecznie dziękujemy! Dzięki Wam możemy pomagać innym!

Dziękujemy firmom i instytucjom, które przekazały nam pomoc rzeczową i niematerialną, w tym **firmie Google** za roczny bezpłatny pakiet reklamowy AdWords, który przeznaczamy na kampanię fundraisingową.

Serdecznie dziękujemy naszym wolontariuszom, ekspertom i konsultantom, którzy służyli nam *pro bono* fachową radą i pomocą. Dziękujemy Maciejowi Świątkowi za przeprowadzone szkolenie dla pracowników Fundacji poświęcone planowaniu kampanii mediowych oraz Aleksandrze Kobylińskiej z Instytutu Spraw Publicznych, Konradowi Siemaszko z Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka i Zbigniewowi Sagańskiemu z Forum Związków Zawodowych za zaangażowanie we wspólne działania na rzecz poprawy sytuacji sygnalistów w Polsce. Serdecznie dziękujemy Marzenie Płudowskiej – wolontariuszce programu Masz Głos Masz Wybór – za aktywną pomoc w upowszechnianiu działań programu.

Fundacja 2017

W 2017 roku prowadziliśmy działania w ramach sześciu programów krajowych i trzech międzynarodowych.

W **programach krajowych** nasza działalność koncentrowała się na rozwijaniu i wspieraniu inicjatyw służących mobilizowaniu obywateli do uczestnictwa w życiu publicznym, w tym w procesie stanowienia prawa i wpływania na polityki publiczne, sprawowaniu kontroli nad funkcjonowaniem instytucji publicznych i włączaniu mieszkańców we współdecydowanie o sprawach dotyczących ich społeczności.

Działaniom tym służyły zarówno program dotacyjny **Demokracja w Działaniu**, jak i programy operacyjne: **Masz Głos Masz Wybór** i **Odpowiedzialne Państwo**. W tym pierwszym w roku 2017 uruchomiliśmy dwa konkursy dla organizacji, które zajmują się ochroną praw człowieka, stoją na straży przestrzegania zasad demokratycznego państwa prawa, bronią zasad równości obywateli, przeciwstawiają się wszelkim formom dyskryminacji. Nasze dotacje mają służyć wzmocnieniu organizacji i umożliwić im stabilne i efektywne prowadzenie działalności statutowej. W pierwszym z konkursów przyznaliśmy 24 dotacje na kwotę 2,4 miliona złotych dla organizacji zajmujących się monitorowaniem władz i instytucji publicznych. Kolejny konkurs rozstrzygnięty będzie w 2018 roku.

W kwietniu zakończyliśmy prowadzony od połowy 2013 roku program **Obywatele dla Demokracji**, finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (tzw. Funduszy EOG). Celem programu było zwiększenie udziału obywateli w życiu publicznym, upowszechnianie wartości demokratycznych i praw człowieka, rozwój działalności rzeczniczej i kontroli obywatelskiej, wspieranie grup narażonych na wykluczenie, wzmocnienie kondycji organizacji pozarządowych i tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi trzeciego sektora. W programie tym w sześciu konkursach dotacyjnych przyznaliśmy dofinansowania na działania dotyczące partycypacji publicznej (92 projekty), kontroli obywatelskiej (98 projektów), zwalczania dyskryminacji (119 projektów), przeciwdziałania wykluczeniu (117 projektów) oraz na działania skierowane do dzieci i młodzieży (113 projektów). Wspieraliśmy również współpracę dwustronną między organizacjami z Polski i z krajów darczyńców: Norwegii, Liechtensteinu i Islandii (72 dotacje) i działania nastawione na wsparcie całego III sektora lub jego branż (9 projektów). Oprócz dotacji Fundacja prowadziła działania dodatkowe: warsztaty, spotkania i fora „sieciujące” organizacje prowadzące projekty w tych samych obszarach, organizowała współpracę dwustronną i międzynarodową, podejmowała inicjatywy dotyczące przeciwdziałania mowie nienawiści, ksenofobii i dyskryminacji. W sumie, dzięki dotacjom wypłaconym w programie, 667 organizacji pozarządowych zrealizowało 617 projektów o wartości 131 milionów złotych. Działania prowadzone były w 773 miejscowościach w Polsce. 146 projektów miało zasięg ogólnokrajowy. Obok organizacji o długim stażu i doświadczeniu, dotacje otrzymało wiele nowych, o dwu-, trzyletniej historii. Dla ułatwienia startu małym organizacjom, Fundacja oferowała pokrycie wymaganego wkładu własnego. Ważnym elementem programu była możliwość przeznaczenia części dotacji na rozwój

i wzmocnienie organizacji: inwestycje w zespół, infrastrukturę, fundraising. Z dotacji na wsparcie instytucjonalne skorzystały 402 organizacje.

Efekty działań programu podsumowane zostały na stronie internetowej i w broszurze „Poznaj program Obywatele dla Demokracji” oraz na konferencji zamykającej w marcu 2017, w której wzięło udział ponad 300 osób z Polski oraz innych krajów: Czech, Islandii, Litwy, Łotwy, Norwegii, Rumunii i Węgier.

Angażowaniu obywateli w życie publiczne, na poziomie lokalnym i ogólnopolskim, służyła prowadzona od 2016 roku akcja **Masz Głos**, w której zachęcamy lokalne organizacje pozarządowe i grupy nieformalne do podejmowania zadań służących pobudzaniu aktywności obywatelskiej, współpracy z samorządem i integracji wspólnot wokół rozwiązywania problemów lokalnych. Uczestnicy akcji, wspomagani przez ekspertów i praktyków partycypacji, prowadzą działania, które pomóc mają mieszkańcom włączyć się w decydowanie o sprawach ich społeczności, takich jak polepszenie sposobów komunikacji radnych z mieszkańcami, wprowadzenie mechanizmu inicjatywy lokalnej, wspólne zagospodarowywanie przestrzeni publicznej, ulepszanie – zgodnie z potrzebami mieszkańców – programu instytucji publicznych, wprowadzenie i rozwijanie budżetu obywatelskiego. W minionym roku do akcji włączyło się 325 organizacji pozarządowych, instytucji i grup nieformalnych z ponad 200 gmin. Najlepsi uczestnicy otrzymali nagrody Super Samorząd.

W programie **Masz Głos Masz Wybór** kontynuowaliśmy działania służące poprawie wiarygodności i sprawności systemu wyborczego, w tym zwiększeniu przejrzystości wyborów i usprawnieniu działań administracji wyborczej. We współpracy z ekspertami i grafikami opracowaliśmy i przekazaliśmy Państwowej Komisji Wyborczej wzory kart do głosowania w wersji przyjaznej dla wyborców. Opublikowaliśmy także kilka analiz dotyczących proponowanej przez większość parlamentarną nowelizacji Kodeksu wyborczego oraz analizowaliśmy propozycje zmian w funkcjonowaniu samorządu proponowane przez polityków.

W programie **Odpowiedzialne Państwo** koncentrowaliśmy się na kwestiach fundamentalnych dla ochrony praw obywatelskich i demokratycznego porządku oraz działaniach zmierzających do zapewnienia przejrzystości procesu legislacyjnego, ograniczenia ryzyka korupcji oraz wzmocnienia roli i ochrony prawnej sygnalistów. Opublikowaliśmy dwa raporty podsumowujące wyniki obserwacji procesu stanowienia prawa w pierwszym roku i w drugim roku rządów Prawa i Sprawiedliwości, wskazujące na znaczne pogorszenie standardów prac legislacyjnych, omijanie regulaminu i lekceważenie wymogu konsultacji publicznych i społecznych. Działający przy Fundacji Zespół Ekspertów Prawnych przygotował dziewięć stanowisk i trzy opinie prawne dotyczące działalności Trybunału Konstytucyjnego, zmian w ustawie o Krajowej Radzie Sądownictwa, ustawie o ustroju sądów powszechnych i prezydenckich projektach ustawy o Sądzie Najwyższym i o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Przygotowaliśmy założenia do obywatelskiego projektu ustawy o ochronie sygnalistów. Jego pierwszą wersję przedstawiliśmy jako kontrpropozycję kontrowersyjnych rozwiązań zaproponowanych w rządowym projekcie ustawy o jawności w życiu publicznym. W ramach działań na rzecz zwiększenia przejrzystości wydatkowania środków publicznych uruchomiliśmy interaktywne narzędzie internetowe barometrtryyka.pl pozwalające na identyfikację zagrożeń korupcyjnych w procedurach udzielania zamówień publicznych i wskazanie miejsc ich najczęstszego występowania. Przystąpiliśmy też do realizacji pilotażowego projektu „Pakty Uczciwości”, wprowadzającego mechanizm obywatelskiej kontroli realizacji zamówień publicznych finansowanych ze środków unijnych.

Debaty Fundacji Batorego koncentrowały się wokół problemów polskiej polityki wewnętrznej i zagadnień dotyczących życia publicznego. Rozmawialiśmy m.in. o Ukrainie i jej relacjach z Rosją, Polską i Unią Europejską, o partiach w polskim systemie politycznym, funkcjonowaniu mediów w dobie powszechnego dostępu do Internetu i zagrożeniach związanych z nieograniczonym obiegiem

niesprawdzonych informacji oraz fake-newsów. Zorganizowaliśmy dyskusję publiczną poświęconą sytuacji kobiet i wzorom kobiecości istniejącym w Polsce od czasów komunizmu do dziś. Rozmawialiśmy także o miejscu Polski w Europie, postrzeganiu współczesnej Europy oraz definiowaniu europejskości przez Kościół katolicki.

W **działaniach międzynarodowych** koncentrowaliśmy się na promocji aktywnej polityki Polski w Unii Europejskiej i wobec wschodnich sąsiadów, rozwijaniu kontaktów i przełamywaniu negatywnych stereotypów między Polską a przedstawicielami niezależnych prodemokratycznych środowisk z Ukrainy, Rosji i Białorusi. Podejmowaliśmy działania na rzecz promocji spójnej polityki zagranicznej Unii oraz włączania polskich środowisk politycznych i eksperckich w ogólnoeuropejską debatę o problemach Wspólnoty Europejskiej.

Kolejny rok wspieraliśmy działania organizacji białoruskich służące pobudzaniu aktywności obywatelskiej młodych ludzi, poprawy szkolnictwa i edukacji wyższej, zwiększaniu dostępu obywateli do niezależnych informacji, ochrony praw człowieka. W ramach programu **Dla Białorusi** przekazaliśmy białoruskim inicjatywom obywatelskim wsparcie na kwotę blisko 2 mln zł.

W programie **Otwarta Europa** inicjowaliśmy debatę o strategicznych interesach Polski na arenie międzynarodowej, prezentując głosy niezależnych ekspertów w sprawach ważnych dla Polski i Europy. W 2017 roku wydaliśmy kilka analiz oceniających politykę zagraniczną Polski: jej źródła, cele i konsekwencje, w tym o polityce wartości i suwerenności.

Sporo miejsca w naszych działaniach poświęciliśmy współpracy z prodemokratycznymi środowiskami z Rosji. Zorganizowaliśmy dwa kolejne spotkania Klubu PL_RU: na temat umacniania się tendencji konserwatywnych w obu krajach oraz o nowych formach aktywności społecznej. Kontynuowaliśmy, organizowane od 2012 roku, Forum Polska-Ukraina gromadzące polityków, ekspertów, działaczy pozarządowych, dziennikarzy oraz liderów opinii publicznej z Polski i Ukrainy. W 2017 roku przy Forum utworzona została Grupa Polsko-Ukraińskiego Dialogu skupiająca 19 ekspertów zaangażowanych we współpracę między oboma krajami. Dwa kolejne Fora Polska-Ukraina, odbywające się co pół roku w Kijowie i w Warszawie, poświęcone były kondycji i perspektywom rozwoju stosunków polsko-ukraińskich (maj) oraz zaostrzającemu się konfliktowi polsko-ukraińskiemu o pamięć historyczną oraz przyszłości Partnerstwa Wschodniego (listopad).

Po referendum w sprawie Brexitu i zwycięstwie Donalda Trumpa w wyborach prezydenckich w USA, **Warszawskie Biuro Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych (ECFR)** przeorientowało swoje działania w stronę poszukiwania sposobów obrony i reformy liberalnego porządku międzynarodowego oraz nowych dróg rozwoju Unii Europejskiej. Podczas publicznych debat i spotkań eksperckich dyskutowano m. in. o koncepcji „elastycznej Europy”, współpracy Chin i Europy Środkowo-Wschodniej, używaniu przez Rosję działań wojskowych do wywierania presji politycznej, stosunkach pomiędzy UE a USA oraz o polityce migracyjnej Unii Europejskiej i możliwych jej reformach.

Regionalny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom upowszechniający polskie doświadczenia w dziedzinie terapii alkoholizmu i narkomanii w krajach Europy Środkowej i Wschodniej zorganizował 13 seminariów i warsztatów nt. terapii i profilaktyki uzależnień, zapobiegania przemocy oraz prowadzenia programów odwykowych dla uzależnionych w zakładach karnych na Ukrainie, Łotwie i Litwie. W 2017 roku do oferty szkoleniowej włączone zostały również warsztaty dla kobiet dotyczące aktywizacji i przeciwdziałaniu przemocy oraz szkolenia dotyczące profilaktyki zachowań patologicznych wśród dzieci i młodzieży.

W minionym roku administrowaliśmy dziewięcioma **Funduszami Powierzonymi**, z których większość oferowała pomoc stypendialną dla uczniów i absolwentów szkół średnich z niezamożnych środowisk. Ze środków zgromadzonych w Funduszu im. Beaty Pawlak ufundowaliśmy nagrodę Jej imienia dla

autorów publikacji na temat innych kultur, religii i cywilizacji. Laureatami nagrody zostali Krzysztof Kopiczyński i Anna Sajewicz za książkę „Dybuk. Opowieść o nieważności świata”. Ze środków Funduszu im. Staszka Jonczyka „Śpiewaj” wspieraliśmy rozwój amatorskich chórów z okolic Warszawy. W sumie z **Funduszy Powierzonych** przyznaliśmy 125 stypendiów na rok akademicki 2017/2018 na łączną kwotę 339 619 zł, 10 dotacji i jedną nagrodę na kwotę 125 500 zł.

W 2017 roku Fundacja wypłaciła **60 dotacji, jedną nagrodę i 182 stypendia** na łączną kwotę **4,75 milionów** złotych. Na realizację własnych projektów wydaliśmy **4,79 milionów** złotych.

Rada

Przewodniczący

prof. Marcin Król

Wydział Stosowanych Nauk Społecznych
i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego

Członkowie

Jan Krzysztof Bielecki

ekonomista, były premier RP, przewodniczący
Rady Partnerów EY Polska

Bogdan Borusewicz

marszałek Senatu RP

Agnieszka Holland

reżyserka, prezydent Polskiej Akademii
Filmowej

Olga Krzyżanowska

lekarz

Helena Łucywo

redaktorka, współzałożycielka wydawnictwa
Agora S.A.

Andrzej Olechowski

ekonomista, wiceprzewodniczący Rady
Nadzorczej Banku Handlowego

prof. Andrzej Rapaczyński

prawnik, Szkoła Prawa, Uniwersytet Columbia

Henryk Woźniakowski

wydawca, prezes SIW Znak

Zarząd

Prezes

Aleksander Smolar

politolog

Członkowie

dr Mikołaj Czeńnik

socjolog, politolog, dyrektor Instytutu Nauk
Społecznych SWPS

dr Anna Materska-Sosnowska

politolożka, adiunkt w Zakładzie Systemów
Politycznych Instytutu Nauk Politycznych UW

Zespół

Dyrektor

Ewa Kulik-Bielińska

Sekretariat

Magdalena Brzozowska

Anna Jakubik

Informacja i promocja

Katarzyna Groblewska

Ryszard Łuczyn

Programy:

Obywatele dla Demokracji

Anna Rozicka, dyrektor

Alicja Garlińska-Cieślak, kierownik

Sylwia Sobiepan, kierownik

Aneta Kluszczyńska, kierownik finansowy

Bazyli Batko

Zuzanna Cichowska

Ingeborga Janikowska-Lipszyc

Agata Maksimowska

Magdalena Pocheć

Joanna Pietruszka

Justyna Szołajska

Karolina Szymańska

Monika Treichel

Karolina Walkiewicz

Alina Wasilewska

Demokracja w Działaniu

Anna Rozicka, dyrektor

Ingeborga Janikowska-Lipszyc

Sylwia Sobiepan

Fundusze Powierzone

Agnieszka Zowczak

Dla Białorusi

Dominika Kupniewska

Zofia Lutkiewicz

Marlena Nowak

Debaty

Piotr Kosiewski

Paweł Marczewski

Masz Głos, Masz Wybór

Joanna Załuska, dyrektor

Dariusz Kraszewski

Zofia Nawrocka

Magdalena Pieczyńska

Katarzyna Rakowska

Karolina Szymańska

Ewa Zielińska

Otwarta Europa

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, dyrektor

Ryszard Łuczyn

Antonina Michałowska

Krzysztof Mrozek

Odpowiedzialne Państwo

Grzegorz Makowski, dyrektor

Grażyna Czubek

Grażyna Kopińska, ekspert

Katarzyna Łakomic

Marcin Waszak

Przeciwdziałanie Uzależnieniom

Ewa Woydyło-Osiatyńska, dyrektor

Małgorzata Prejzner

Warszawskie Biuro ECFR

Piotr Buras, dyrektor

Yana Humen

Marta Makowska

Andrzej Mendel-Nykorowicz

Księgowość i finanse

Alina Muzińska, dyrektor

Ilona Dmowska-Wołoszyn

Elżbieta Muras

Administracja

Grażyna Fiszer-Rutkowska, dyrektor

Karolina Płatek

Andrzej Wydrych

Michał Ostrowski, administrator sieci

Obywatele dla Demokracji

Program, realizowany we współpracy z Polską Fundacją Dzieci i Młodzieży od lipca 2013 do kwietnia 2017 roku, finansowany był ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (tzw. Funduszy EOG), przekazanych przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię. Poza Polską, programy dla organizacji pozarządowych finansowane z Funduszy EOG prowadzone były jeszcze w 15 krajach Unii Europejskiej: Bułgarii, Chorwacji, Cyprze, Czechach, Estonii, Grecji, Hiszpanii, Litwie, Łotwie, Malcie, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Węgrzech.

Celem programu było zwiększenie udziału obywateli w życiu publicznym, upowszechnianie wartości demokratycznych i praw człowieka, rozwój działalności rzeczniczej i kontroli obywatelskiej, wspieranie grup narażonych na wykluczenie, wzmocnienie kondycji organizacji pozarządowych i tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi trzeciego sektora. Program przywiązał dużą wagę do takich kwestii jak: zwalczanie mowy nienawiści, przestępstw z nienawiści i ekstremizmów, przeciwdziałanie zjawiskom rasizmu i ksenofobii, homofobii i antysemityzmu, molestowaniu seksualnemu, przemocy wobec kobiet i handlowi kobietami, problemom mniejszości romskiej oraz promocji tolerancji i porozumienia między kulturami.

Podstawową formą działania programu było udzielanie dotacji na projekty prowadzone przez organizacje pozarządowe. Wsparcie oferowane było w trybie konkursowym na trzy rodzaje projektów:

- **projekty tematyczne**, umożliwiające realizację działań w ramach pięciu obszarów tematycznych: partycypacja publiczna, kontrola obywatelska, zwalczanie dyskryminacji (w tym działania na rzecz pomocy i integracji uchodźców), przeciwdziałanie wykluczeniu, dzieci i młodzież;
- **projekty systemowe**, służące wzmocnieniu i podniesieniu jakości funkcjonowania całego sektora pozarządowego lub jego poszczególnych „branż”;
- **współpraca dwustronna**, działania służące nawiązaniu i wzmocnieniu współpracy między organizacjami pozarządowymi z Polski a Norwegią, Liechtensteinem i Islandią.

W ramach programu organizowane też były spotkania i warsztaty dla organizacji pozarządowych, wydarzenia służące nawiązywaniu współpracy z instytucjami z Państw-Darczyńców i wymianie doświadczeń między organizacjami realizującymi projekty finansowane z Funduszy EOG w Polsce i w pozostałych 15 krajach UE, a także inicjatywy dotyczące przeciwdziałaniu mowie nienawiści, ksenofobii i dyskryminacji.

Konkursy dotacyjne

W sześciu konkursach dotacyjnych ogłoszonych w ramach programu przekazaliśmy 620 dotacji. Ostatni konkurs dotacyjny został rozstrzygnięty w grudniu 2015 roku, a realizacja projektów zakończyła się w kwietniu 2016 roku.

W sumie dzięki dotacjom wypłaconym w programie, 667 organizacji pozarządowych zrealizowało 617 projektów o wartości 131 milionów złotych. Działania prowadzone były w 773 miejscowościach w Polsce. 146 projektów miało zasięg ogólnokrajowy. Obok organizacji o długim stażu i doświadczeniu, dotacje otrzymało wiele nowych, o dwu-, trzyletniej historii. Dla ułatwienia startu małym organizacjom, Fundacja oferowała pokrycie wymaganego wkładu własnego. Ważnym elementem programu była możliwość przeznaczenia części dotacji na rozwój i wzmocnienie organizacji: inwestycje w zespół, infrastrukturę, fundraising. Z dotacji na wsparcie instytucjonalne skorzystały 402 organizacje.

W 133 projektach dotyczących zwiększenia zaangażowania dorosłych i młodzieży w życie publiczne wzięło udział ponad 56 tys. osób. Wspierano konsultacje społeczne dotyczące m.in. funkcjonowania gminy i planowania przestrzeni publicznej.

W 110 projektach strażniczych poddano kontroli ponad 6800 różnych instytucji: działalność ministerstw i innych organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego, szkół, uczelni, szpitali, sądów. Kontrolą objęto np. jakość i dostęp do opieki medycznej: praktykę diagnozowania chorób onkologicznych, stosowanie standardów opieki okołoporodowej, edukację seksualną i korzystanie przez lekarzy z tzw. klauzuli sumienia. W ramach obywatelskiego monitoringu sądów 450 wolontariuszy sprawdzało realizację prawa obywatela do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy. W efekcie działań organizacji strażniczych udało się wprowadzić szereg zmian zarówno przepisów niekorzystnych dla obywateli, jak i doprowadzić do poprawy funkcjonowania instytucji publicznych, m. in. doprowadzono do podjęcia uchwały antysmogowej w Krakowie, zwiększenia liczby regionalnych połączeń kolejowych w kilku województwach czy zmiany w ustawie o oświacie dostosowującej egzaminy do potrzeb niepełnosprawnych.

W 119 projektach służących zwalczaniu dyskryminacji, przełamywaniu stereotypów i uprzedzeń wobec grup mniejszościowych oraz uwrażliwianiu na problem nierównego traktowania i mowę nienawiści, organizowano warsztaty i szkolenia dla urzędników, służb mundurowych, lekarzy, przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości, a także działania edukacyjne dla dorosłych i młodzieży. W działaniach tych wzięło udział niemal 40 tys. osób (w tym 4,5 tys. nauczycieli i 14 tys. uczniów). Podjętych zostało 2770 interwencji dotyczących przypadków dyskryminacji i ataków motywowanych nienawiścią. Bezpośrednią pomocą objęto niemal 5 tys. osób doświadczających lub narażonych na dyskryminację. Antydyskryminacyjne kampanie medialne osiągnęły zasięg 15 milionów odbiorców.

Lista dotacji przyznanych we wszystkich edycjach konkursów oraz informacje o projektach zrealizowanych dzięki przyznanym dotacjom są dostępne na stronie internetowej <http://www.ngofund.org.pl/>. W niniejszym sprawozdaniu przedstawiamy listę ostatnich transz dotacji wypłaconych w 2017 roku oraz zwrotów niewykorzystanych części dotacji.

Pozostałe działania

Przeciwdziałanie mowie nienawiści, ksenofobii i dyskryminacji

Fundacja Strefa Wolnościowa i nieformalna grupa „Chlebem i solą” prowadziła uruchomiony w 2016 roku portal uchodzcy.info.pl, który stał się największym polskojęzycznym źródłem rzetelnej wiedzy związanej z tematyką uchodźczą, kryzysem migracyjnym oraz różnymi formami pomocy uchodźcom.

We współpracy z Centrum Badań nad Uprzedzeniami Uniwersytetu Warszawskiego przygotowaliśmy raport z badania przemocy werbalnej wobec grup mniejszościowych „Mowa nienawiści, mowa pogardy”. Badanie zostało przeprowadzone przez CBOS jesienią 2016 roku. Raport prezentowany był na konferencji prasowej i seminarium zorganizowanych wspólnie z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich (27 lutego).

W 2017 roku rozstrzygnięty został, prowadzony wspólnie z Fundacją Instytut Reportażu, konkurs „Temat: Uchodźcy” na materiały dziennikarskie: drukowane, emitowane w radiu, telewizji oraz publikowane w internecie w 2016 roku, dotyczące problematyki uchodźców. W konkursie zgłoszono 147 prac: 116 tekstów, 16 materiałów audio oraz 11 materiałów wideo. Jury w składzie Jarosław Mikołajewski, Lidia Ostałowska, Bartosz Konopka, Anna Dudzińska przyznało następujące nagrody:

W kategorii „tekst”:

I miejsce – Magdalenie Nimer za cykl reportaży i tekstów o uchodźcach

II miejsce – Sylwii Czubkowskiej i Michałowi Potockiemu za tekst „Terespolska ciuciubabka”

III miejsce – Annie Alboth za reportaż „Rok z uchodźcami”

W kategorii „audio”

I miejsce – Agnieszce Czyżewskiej-Jacquemet i Katarzynie Michalak za reportaż „Marmur i dzieci”

II miejsce – Monice Malec za reportaż „Przepisuję ten wiersz”

III miejsce – Bartoszowi Pankowi za reportaż „Gościnność po polsku”

W kategorii „video”

I miejsce – Annie Tomasko, Patrykowi Michalskiemu, Brianowi Damowi za projekt „Oswoić dżunglę”

II miejsce – Annie Żebrowskiej za reportaż „The Borders”

III miejsce – Bożydarowi Pająkowi za reportaż „Fala”

Zakończenie programu

21 marca odbyła się konferencja zamykająca, w której wzięło udział ponad 300 osób z Polski oraz innych krajów: Czech, Islandii, Litwy, Łotwy, Norwegii, Rumunii i Węgier.

W pierwszej części konferencji zaproponowaliśmy uczestnikom udział w 12 sesjach warsztatowych dotyczących problematyki projektów wspieranych w ramach programu: partycypacji obywatelskiej, działań strażniczych i antydyskryminacyjnych, a także przeciwdziałania wykluczeniu oraz aktywności dzieci i młodzieży. Przedstawiliśmy nowe narzędzia i rozwiązania dla III sektora, które zostały opracowane i wprowadzone dzięki środkom EOG. Pokazaliśmy też wybrane filmy, wystawy, narzędzia i publikacje, które powstały i były wykorzystywane w projektach realizowanych w ramach programu.

W drugiej części – na sesji plenarnej – przedstawiliśmy rezultaty programu. Na temat przeszłości i przyszłości programów dla organizacji pozarządowych wypowiedzieli się: Karsten Klepšvik, Ambasador Królestwa Norwegii, Andrea Pietras z Biura Mechanizmów Finansowych w Brukseli, Przemysław Derwich, dyrektor Departamentu Programów Pomocowych w Ministerstwie Rozwoju oraz Wojciech Kaczmarczyk, dyrektor Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W dyskusji panelowej poświęconej problemom społeczeństwa obywatelskiego w obliczu zmian zachodzących w Europie udział wzięły: dr Krisztina Arato, Instytut Nauk Politycznych, Uniwersytet im. Loránda Eötvösa w Budapeszcie, Elena Calistru, prezeska Stowarzyszenia Funky Citizens z Bukaresztu, prof. Anna Giza-Poleszczuk, socjolog, prorektor Uniwersytetu Warszawskiego, i Ewa Kulik-Bielińska, Fundacja im. Stefana Batorego. Konferencję zakończyła uroczystość wręczenia nagród laureatom konkursu „Temat: Uchodźcy”.

Na konferencję przygotowaliśmy publikację „Poznaj program Obywatele dla Demokracji” podsumowującą rezultaty programu oraz jej internetową wersję, która w przystępny sposób pokazuje, co w Polsce zmieniło się dzięki działaniom organizacji uczestniczących w programie. Wszystkie informacje o programie dostępne są na stronie <http://www.ngofund.org.pl>.

Przedstawiciele Fundacji Batorego oraz Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży (5 osób) uczestniczyli w wydarzeniach zamykających programy dla organizacji pozarządowych w Portugalii, Rumunii i na Węgrzech.

W roku 2017 program był finansowany z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego tzw. Funduszy EOG.

Dotacje (minus zwroty)	-113 105,99 zł
Pozostałe działania i koszty realizacji (w tym koszty audytów projektów, informacji i promocji, konferencji zamykającej, raportowania i wynagrodzeń zespołu)	966 507,89 zł
Koszty administracyjne	234 617,41 zł
Razem koszty programu	1 088 019,31 zł

DOTACJE

Przekazane raty dotacji

Grupa Zagranica, Warszawa Obywatelski monitoring polskiej współpracy rozwojowej	18 697,16 zł
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne ETHNOS, Łódź „Daj szansę – uchodźcy w Polsce”	1 310,60 zł

Zwroty części dotacji

Fundacja „Laboratorium Prawa i Gospodarki” Odpowiedzialność majątkowa władzy publicznej względem obywateli	220,97 zł
Fundacja Court Watch Polska Obywatelski Monitoring Sądów 2014/2015	36,00 zł
Fundacja Instytut Spraw Publicznych (Nie)równość płci w prawie	487,58 zł
Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego Monitoring obywatelski Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami	41,81 zł
Grupa Zagranica Obywatelski monitoring polskiej współpracy rozwojowej – kontynuacja	3 287,09 zł
Humanity in Action Polska Start up! Laboratoria akcji i idei przeciw mowie nienawiści	366,95 zł
Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides Skontroluj jak działa budżet obywatelski w twojej gminie	135,73 zł
Stowarzyszenie Arteria Szlakiem głosu. Historia mówiona jako metoda zwalczania dyskryminacji	74,70 zł
Stowarzyszenie Inicjatyw Możliwych Rzeczjasna Mamy Głos	5,34 zł

<p>Stowarzyszenie Klon/Jawor Pozarządowe Centrum Informacji, Wiedzy i Opinii ngo.pl</p>	98 689,05 zł
<p>Stowarzyszenie na rzecz Lesbijek, Gejów, Osób Biseksualnych, Osób Transpłciowych Oraz Osób Queer „Pracownia Różnorodności” Monitoring Krajowego Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania 2013–2016</p>	642,46 zł
<p>Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna Podaj dłoń</p>	29 084,62 zł
<p>Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej Dyskryminacja w szkole – obecność nieusprawiedliwiona</p>	41,45 zł

Demokracja w Działaniu

Program, uruchomiony w 2010 roku, zawieszony w latach 2013–2015 na czas realizacji programu Obywatele dla Demokracji finansowanego z funduszy EOG, reaktywowany w 2016 roku.

Celem programu jest upowszechnianie postaw obywatelskiej odpowiedzialności za jakość polskiej demokracji oraz przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji.

W programie oferujemy wsparcie organizacjom, które zajmują się ochroną praw człowieka, bronią zasad równości obywateli, przeciwstawiają się wszelkim formom dyskryminacji, kontrolują funkcjonowanie instytucji publicznych, stoją na straży przestrzegania zasad demokratycznego państwa prawa. Oferowane dotacje mają charakter wsparcia „instytucjonalnego”, które ma służyć wzmocnieniu organizacji i umożliwić stabilne i efektywne prowadzenie działalności statutowej. Przekazujemy też dotacje przeznaczone na wybrane działania związane z priorytetowymi celami Fundacji lub służące całemu środowisku organizacji pozarządowych.

W 2017 roku prowadziliśmy konkurs adresowany do organizacji, które prowadzą społeczną kontrolę funkcjonowania instytucji publicznych. Na działania te przekazaliśmy 24 dotacje. W trybie pozakonkursowym dotacje otrzymały kolejne 4 organizacje.

Dla organizacji działających w obszarach wspieranych w programie, zorganizowaliśmy szkolenia dotyczące: strategii komunikacyjnej („Strategicznie o komunikacji z otoczeniem” – cykl trzech dwudniowych warsztatów), korzystania z mediów społecznościowych („Świadomie w mediach społecznościowych” – dwa warsztaty) oraz reagowania na kryzysy w mediach społecznościowych („Kryzysy w mediach społecznościowych” – dwa warsztaty). W szkoleniach wzięło udział 59 osób.

Uczestniczyliśmy w pracach nieformalnej koalicji kilkudziesięciu organizacji obywatelskich, których celem jest przygotowanie działań obronnych i akcji solidarnościowych na ataki propagandowe, prawne i administracyjne na niezależne organizacje pozarządowe, działacze i niezależne media.

W maju-czerwcu współorganizowaliśmy doroczną konferencję Europejskiego Forum Fundacji (EFC) z Brukseli, zrzeszającego wiodące fundacje z Europy, którego jesteśmy członkiem. Przewodnim motywnym konferencji, która zgromadziła ponad 500 przedstawicieli organizacji filantropijnych, firm społecznie zaangażowanych, międzynarodowych instytucji i agend pomocowych z całego świata, była rola instytucji filantropijnych w odbudowaniu zaufania i solidarności w Europie. Podczas trzech sesji plenarnych i 21 interaktywnych sesji tematycznych, prowadzonych w formie angażujących publiczność warsztatów, uczestnicy konferencji rozmawiali m.in. o konsekwencjach społecznych zmian klimatycznych i migracji, o tym, jak przeciwdziałać polaryzacji w społecznościach lokalnych, o ruchach na rzecz obrony praw kobiet i partnerstwach dla zrównoważonego rozwoju miast, o roli sztuki i kultury w upodmiotowieniu społeczności, o włączaniu obywateli w kształtowanie polityk na poziomie europejskim i ożywienie demokracji w Europie. A także o praktycznych aspektach działania fundacji:

wykorzystywania danych i nowych technologii, nowych formach i narzędziach komunikowania celów i efektów działań, partycypacyjnych metodach rozdawania grantów, nowych sposobach inwestowania aktywów, kształceniu liderów, współpracy wewnątrz- i międzysektorowej. Konferencji towarzyszyły prezentacje efektów pracy, innowacji społecznych i osiągnięć polskich organizacji pozarządowych.

Podczas konferencji grupa fundacji z Europy i świata zaniepokojonych stanem demokracji w Europie ogłosiła zamiar stworzenia Funduszu na rzecz Solidarności i Demokracji, który wspierać będzie instytucje społeczeństwa obywatelskiego i chronić wartości demokratyczne w Europie.

W 2017 roku program był finansowany ze środków własnych Fundacji Batorego, z dotacji Fundacji Społeczeństwa Otwartego (97 800 zł), oraz z funduszy przekazanych na organizację Konferencji EFC przez Fundację Orange, Fundację BGŻ i Europejskie Centrum Fundacji (126 251,90 zł).

Dotacje	2 478 690,00 zł
Pozostałe działania	246 992,35 zł
Składki członkowskie	32 901,59 zł
Koszty realizacji	264 860,95 zł
Razem koszty programu	3 023 444,89 zł

Dotacje

Kontrola obywatelska

[Dzika Polska, Warszawa](#) 92 600 zł

Społeczna kontrola zarządzania Puszcą Białowieską: badanie skali, lokalizacji oraz zgodności wycinek drzew w Puszczy z obowiązującym prawem (m.in. planem urządzenia lasu i planem zadań ochronnych Natura 2000) oraz zobowiązaniami międzynarodowymi (obszar dziedzictwa UNESCO): pozyskiwanie i analiza danych Lasów Państwowych, weryfikacja danych przez patrole w Puszczy, stworzenie mapy wycinek, przekazywanie danych dotyczących sytuacji w Puszczy instytucjom międzynarodowym.

[Fundacja Court Watch Polska, Toruń](#) 25 000 zł

Przygotowanie działań dotyczących monitorowania procesu powoływania sędziów.

[Fundacja Czarna Owca Pana Kota, Kraków](#) 99 000 zł

Monitoring wykonywania kar zasądzonych za przestępstwa na zwierzętach przez sądy rejonowe, opracowanie raportu i rekomendacji, upowszechnienie wyników; monitoring standardów wykorzystywania zwierząt w pracy służb mundurowych, opracowanie platformy e-learningowej dla przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości i policji, działania promocyjne i fundraisingowe.

[Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze, Bircza](#) 100 000 zł

Kontrola działalności Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe pod kątem gospodarności w wydatkowaniu środków publicznych, zakresu i przejrzystości prowadzonych działań lobbingowych, jakości konsultacji społecznych i wpływu prowadzonej działalności na przyrodę; analiza dokumentów uzyskanych drogą wniosków o dostęp do informacji publicznej, wizje terenowe, interwencje w przypadku stwierdzenia naruszeń przyrody, szkolenia dla lokalnych grup strażniczych.

<p>Fundacja Instytut Myśli Obywatelskiej im. Stańczyka, Kraków</p> <p>Kontrola dostępności informacji publicznej w gminie miejskiej Kraków (m.in. na temat konkursów na stanowiska oraz zamówień publicznych), działania na rzecz otwartego dostępu do danych (m.in. rejestru umów jednostek i spółek miejskich, rejestru wydatków Urzędu Miasta Krakowa), rozbudowa portalu przejrzystykrakow.pl, działania promocyjne i edukacyjne, zbieranie funduszy.</p>	100 000 zł
<p>Fundacja Normalne Miasto Fenomen, Łódź</p> <p>Monitoring działań Urzędu Miasta Łodzi w 3 obszarach: ruch rowerowy i pieszy, zmiany w funkcjonowaniu sieci miejskich bibliotek publicznych oraz realizacji tzw. kodeksu krajo-brazowego; analiza dokumentów, udział w posiedzeniach komisji rady miasta, śledzenie postępowań inwestorskich i procesów tworzenia planów zagospodarowania przestrzen-nego, inwentaryzacje terenowe; podnoszenie kompetencji wolontariuszy, opracowanie i wdrożenie planu zbierania funduszy.</p>	99 000 zł
<p>Fundacja Obywatel Rodzic, Łódź</p> <p>Przekształcenie nieformalnej inicjatywy rodziców w organizację, monitoring dostępności obiektów świadczących usługi publiczne i systemu komunikacji miejskiej dla kobiet w cią-ży i osób z małymi dziećmi, opracowanie raportu i rekomendacji, sprawdzenie lokalnego prawa dotyczącego organizacji miejskich imprez oraz miejskich regulaminów, polityk i strategii w zakresie traktowania osób z małymi dziećmi.</p>	87 500 zł
<p>Fundacja Rodzić po Ludzku, Warszawa</p> <p>Monitoring opieki okołoporodowej pod kątem stosowania przemocy wobec kobiet na od-działach położniczych prowadzony z pomocą aktywistów lokalnych, opracowanie raportu i rekomendacji, podjęcie interwencji wobec szpitali naruszających prawa kobiet.</p>	100 000 zł
<p>Fundacja Wiedzieć Więcej, Kędzierzyn-Koźle</p> <p>Monitoring wydatkowania środków publicznych na promocję i budżetu obywatelskiego pod kątem realizacji inwestycji oraz funkcjonowania jednostek pomocniczych, opracowa-nie strony internetowej, zakup sprzętu.</p>	19 200 zł
<p>Fundacja Wolności, Lublin</p> <p>Monitoring wydatkowania środków publicznych przez urząd miasta i spółki komunal-ne, weryfikacja obietnic wyborczych prezydenta Lublina, podejmowanie interwencji dotyczących korupcji i marnotrawstwa, zorganizowanie zjazdu organizacji strażniczych z Lubelszczyzny, aktualizacja informatyczna strony jawnylublin.pl, podnoszenie kompe-tencji zespołu, działania promocyjne i fundraisingowe.</p>	99 860 zł
<p>Kaliska Inicjatywa Miejska, Kalisz</p> <p>Podsumowanie kadencji radnych i przeprowadzenie lokalnej kampanii profrekwencyj-nej, zorganizowanie debat z kandydatami na prezydenta miasta i radnych, prowadzenie serwisu o pracy radnych kalisz.mamprawowiedziec.pl, newslettera i vloga, monitoring wydatków na kulturę i analiza polityki kulturalnej, działania promocyjne i zakup sprzętu.</p>	88 640 zł
<p>Miasto dla Mieszkańców Bytom, Bytom</p> <p>Monitoring aktywności i dostępności członków bytomskiej Rady Miejskiej i przygotowanie raportu podsumowującego kadencję 2014–2018, badanie funkcjonalności BIP i innych kanałów komunikacji Urzędu Miasta z mieszkańcami, budowanie sieci sojuszników w dzielnicach, strona internetowa, działania informacyjne.</p>	72 800 zł
<p>Natural Forest Foundation, Giżycko</p> <p>Monitoring gospodarki leśnej 5 nadleśnictw na Mazurach pod kątem jej zgodności z obowiązującymi przepisami, standardami i umowami międzynarodowymi dotyczącymi ochrony przyrody; wizje terenowe na obszarach cennych przyrodniczo, analiza dokumen-tów, kontakt z instytucjami międzynarodowymi.</p>	100 000 zł
<p>Ośrodek Myśli Społecznej im. Ferdynanda Lassalle'a, Wrocław</p> <p>Monitoring outsourcingu usług niemedycznych w szpitalach, określenie skutków takiego kontraktowania dla warunków zatrudnienia oraz bezpieczeństwa pacjentów, przygotowa-nie rekomendacji zmian; analiza dokumentów postępowań przetargowych w 32 szpita-lach publicznych, wywiady z pracownikami tych placówek, konferencja upowszechniająca wyniki badań oraz działania rzecznicze.</p>	100 000 zł

<p>Stowarzyszenie 61, Warszawa</p> <p>Aktualizowanie i upublicznianie danych o osobach pełniących funkcje publiczne, prowadzenie serwisu MamPrawoWiedziec.pl, publikacja zapowiedzi posiedzeń Sejmu i Parlamentu Europejskiego oraz tekstów analitycznych na podstawie zebranych danych, współpraca z serwisami lokalnymi, przygotowanie strategii fundraisingowej, uruchomienie narzędzi do pozyskiwania darczyńców indywidualnych i korporacyjnych, opracowanie nowej odsłony serwisu.</p>	100 000 zł
<p>Stowarzyszenie Adelfi, Ełk</p> <p>Monitoring pracy Rady Miasta Ełku i podsumowanie pracy radnych związane ze zbliżającymi się wyborami, spotkania mieszkańców z radnymi mające na celu rozliczenie ich z obietnic wyborczych, wzmocnienie i rozwój organizacji.</p>	44 900 zł
<p>Stowarzyszenie Akcja Miasto, Wrocław</p> <p>Monitoring realizacji Wrocławskiej Polityki Mobilności: analiza danych dokumentujących realizację celów WPM w 11 kluczowych obszarach, rekomendacje zmian i działania rzecznicze, publikacje internetowe adresowane do mieszkańców Wrocławia, szkolenia zespołu i planowanie strategiczne.</p>	96 500 zł
<p>Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides, Katowice</p> <p>Monitoring polityki senioralnej i budżetów obywatelskich, prowadzenie portalu InfoKatowice.pl, organizowanie społecznościowe – tworzenie grup sąsiedzkich, wsparcie grup i organizacji pozarządowych zajmujących się strażnictwem i partycypacją oraz lokalnych mediów, opracowanie strategii komunikacji zewnętrznej, działania promocyjne i fundraisingowe.</p>	99 600 zł
<p>Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy, Kraków</p> <p>Przeprowadzenie analizy kontroli spalania odpadów w domowych piecach i kotłach, opracowanie rekomendacji pozwalających na usprawnienie systemu, przygotowanie raportu i Przewodnika dla Obywateli, działania promocyjne i rzecznicze.</p>	90 700 zł
<p>Stowarzyszenie Miasto Wspólne, Kraków</p> <p>Spółeczny audyt reprivatyzacji w Krakowie obejmujący monitoring realizacji układów indemnizacyjnych przez Urząd Miasta Krakowa i Ministerstwo Finansów (analiza dokumentów), przygotowanie raportu dot. działań UMK i MF w zakresie przejmowania nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa na mocy układów indemnizacyjnych wraz z rekomendacjami w obszarze poprawy efektywności działań, opracowanie internetowej mapy nieruchomości objętych układami indemnizacyjnymi.</p>	65 000 zł
<p>Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Ukrytymi Niepełnosprawnościami im. Hansa Aspergera Nie-Grzeczne Dzieci, Warszawa</p> <p>Spółeczny audyt dostępności edukacji dla uczniów niepełnosprawnych: monitoring zmian w prawie oświatowym związanych z reformą edukacji oraz sposobu realizacji obowiązujących przepisów na poziomie lokalnym. Opiniowanie zmian prawa oświatowego, doradztwo obywatelskie dla rodziców uczniów niepełnosprawnych, działania rzecznicze, dokumentowanie przypadków łamania praw tych uczniów, publikacja 3 analiz i 1 informatora.</p>	100 000 zł
<p>Stowarzyszenie Rozwoju Inspiracje, Słupsk</p> <p>Monitoring działań Rady Miejskiej i Prezydenta Słupska: prowadzenie lokalnego serwisu slupsk.mamprawowiedziec.pl, spotkania i wywiady z radnymi oraz prezydentem, podsumowanie kadencji 2014–2018 i realizacji obietnic wyborczych, stworzenie serwisu na temat kandydatów w wyborach lokalnych w 2018 r.</p>	99 700 zł
<p>Towarzystwo dla Natury i Człowieka, Lublin</p> <p>Monitoring inwestycji drogowych, procesów planistycznych, inwestycji przemysłowych oraz monitoring zagospodarowania odpadów wydobywczych, monitoring przestrzegania polityki rowerowej w Lublinie, przygotowanie i realizacja działań promocyjnych, budowa nowej strony internetowej.</p>	100 000 zł

Przeciwdziałanie dyskryminacji

[Fundacja Feminoteka, Warszawa](#) 90 000 zł
Przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji ze względu na płeć, świadczenie pomocy i konsultacje specjalistyczne dla osób doświadczających przemocy; usprawnienie zarządzania i uporządkowanie dokumentacji finansowej (dotacja przyznana w konkursie przeprowadzonym w 2016 roku).

Inne

[Fundacja Ośrodek Kontroli Obywatelskiej OKO, Warszawa](#) 100 000 zł
Monitorowanie i dokumentowanie naruszenia prawa przez władze publiczne oraz prowadzenie kroniki działania władz zmieniających ustrój państwa (Archiwum Wiktora Osiatyńskiego).

[Fundacja Przestrzeń dla Edukacji, Warszawa](#) 100 000 zł
Projekt „Plan dla edukacji”: wypracowanie założeń do wprowadzenia zmian w wybranych obszarach oświaty i edukacji (m.in.: kształcenie nauczycieli, podstawy programowe, równość w dostępie do edukacji, edukacja przedszkolna), podjęcie działań rzeczniczych, tworzenie sieci współpracy i wymiany informacji.

[Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Warszawa](#) 100 000 zł
Organizacja Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych 2017.

[Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa](#) 98 690 zł
Zaktualizowanie systemu Cyklotron, obsługującego platformę portalu ngo.pl.

Monitoring funduszy publicznych adresowanych do organizacji pozarządowych (pilotaż). 10 000 zł

Dla Białorusi

Celem programu jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i demokratycznych przemian na Białorusi. Organizacjom pozarządowym działającym na Białorusi przyznajemy dotacje na inicjatywy służące: pobudzaniu aktywności obywatelskiej szczególnie ludzi młodych oraz rozwijaniu niezależnej edukacji (szkolnej i uniwersyteckiej), ochronie praw człowieka poprzez przeciwdziałanie dyskryminacji i nierównościom grup szczególnie narażonych na dyskryminację oraz rozwojowi niezależnych mediów.

Większość projektów wspieranych przez nas w 2017 roku dotyczyła zwiększania aktywności obywatelskiej, szczególnie aktywności ludzi młodych: angażowania ich w działania społeczne na poziomie lokalnym (własnej dzielnicy, miasta), budowania współpracy między mieszkańcami a lokalnymi władzami (m.in. konsultacje społeczne, wpływanie na jakość komunikacji publicznej), podnoszenia kwalifikacji młodych działaczy do pracy na rzecz swoich społeczności. Wsparliśmy także inicjatywy, które włączają młodych ludzi do dyskusji o sytuacji gospodarczej i społecznej Białorusi i planowania reform, a także przedsięwzięcia, których celem jest poprawa jakości nauczania szkolnego i akademickiego, rozwój niezależnej działalności kulturalnej oraz podnoszenie jakości pracy i efektywności działań białoruskich organizacji społecznych.

Wspieraliśmy monitorowanie przestrzegania praw obywatelskich, działania kształtujące postawy tolerancji, przeciwdziałające dyskryminacji mniejszości i promujące równość płci.

Kontynuowaliśmy wsparcie inicjatyw zwiększających dostęp obywateli do niezależnej informacji: przekazywaliśmy dotacje na pomoc w prowadzeniu portali i pism internetowych, dostosowanie form przekazu do potrzeb odbiorców (z wykorzystaniem nowych technologii), podnoszenie kwalifikacji zawodowych dziennikarzy i ludzi mediów, działania na rzecz obrony wolności słowa.

Prowadziliśmy działania na rzecz rozwijania potencjału organizacji pozarządowych na Białorusi: podnoszenia kwalifikacji i umiejętności działaczy trzeciego sektora z zakresu zarządzania organizacją, budowania zespołu, tworzenia strategii i planów działania, pracy z mediami, pozyskiwania środków.

Ze względu na trudną sytuację społeczno-polityczną na Białorusi nie publikujemy listy przyznanych dotacji.

Dotacje	1 929 475,43 zł
Spotkania, konferencje, eksperci monitoring	12 601,55 zł
Koszty realizacji	231 798,82 zł
Razem koszty programu	2 173 875,80 zł

Fundusze Powierzone

Fundacja administruje funduszami powierzonymi jej przez firmy i osoby prywatne. Fundusze te przeznaczone są na wspieranie działań leżących w obszarze zainteresowania darczyńcy i zgodnych ze statutem Fundacji.

W 2017 roku Fundacja prowadziła dziewięć funduszy powierzonych: **im. Beaty Pawlak, im. Iwony Winiarskiej-Feleszko, im. Staszka Jonczyka „Śpiewaj”, im. Wandy i Jadwigi Chruściel, Janiny i Tomasza Maczugów, Fundusz Małgorzaty Szejnert, Fundusz Rodziny Gavellów, Fundusz „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka i Fundusz Stypendialny Grupy Pracuj.**

Ze środków Funduszy Powierzonych przyznaliśmy **10 dotacji** na kwotę **115 500 zł, jedną nagrodę** w wysokości **10 000 zł** oraz **125 stypendiów** na rok akademicki 2017/2018 na łączną kwotę **339 619 zł**.

Fundusz im. Beaty Pawlak

Fundusz utworzony w 2003 roku z darowizny zapisanej w testamencie przez Beatę Pawlak, dziennikarkę i pisarkę, która zginęła w zamachu terrorystycznym na indonezyjskiej wyspie Bali 12 października 2002 roku. Zgodnie z życzeniem ofiarodawczyni, ze środków Funduszu, przyznawana jest doroczna nagroda jej imienia. Laureatami piętnastej edycji nagrody zostali Krzysztof Kopczyński i Anna Sajewicz za książkę „Dybuk. Opowieść o nieważności świata” (Wydawnictwo Agora, Warszawa 2017). Otrzymali oni nagrodę w wysokości **10 000 zł** do podziału na dwie równe części. Uroczystości wręczenia nagrody towarzyszyła dyskusja (opisana w programie **Debaty Fundacji Batorego**).

Fundusz im. Iwony Winiarskiej-Feleszko

Fundusz został utworzony w 2008 roku przez przyjaciół i rodzinę tragicznie zmarłej prawniczki Iwony Winiarskiej-Feleszko. Fundusz zasilany jest darowiznami od osób indywidualnych oraz wpłatami 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Środki Funduszu przeznaczone są na stypendia dla studentów studiów dziennych państwowych uczelni warszawskich pochodzących z niezamożnych środowisk, mniejszych miast i małych miejscowości.

W roku 2017 stypendia na pierwszy rok studiów w wysokości 700 zł/mies. na 10 miesięcy roku akademickiego otrzymało 5 osób na łączną kwotę **35 000 zł**, 3 osoby otrzymały stypendium na drugi rok studiów w wysokości 600 zł/mies. na 9 miesięcy roku akademickiego w łącznej kwocie **16 200 zł**.

W 2017 roku przyznano stypendia na łączną kwotę **51 200 zł**.

Fundusz „Śpiewaj” im. Staszka Jonczyka

Fundusz utworzony w 2011 roku przez rodzinę tragicznie zmarłego Staszka Jonczyka, pasjonata muzyki chóralnej, aby wspierać amatorski ruch chóralny, a przede wszystkim działania związane

z doskonaleniem głosu i podnoszeniem umiejętności wokalnych członków zespołów. Fundusz jest zasilany darowiznami od osób indywidualnych oraz wpłatami 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

W 2017 roku sfinansowano 5 dotacji na łączną kwotę **18 000 zł**.

Fundusz im. Wandy i Jadwigi Chruściel

Fundusz w wysokości 50 000 USD, utworzony w 2015 roku z darowizny Jadwigi Chruściel. Ze środków Funduszu przyznawane są stypendia dla niezamożnych uczniów gimnazjum oraz dla absolwentów Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela ps. „Monter” w Gniewczynie Łańcuckiej (rodzinnej miejscowości patrona szkoły) kontynuujących naukę w szkole średniej lub w uczelni wyższej.

W roku 2017 w ramach Funduszu przyznano 7 stypendiów w wysokości 100 zł/mies. wypłacanych przez 10 miesięcy – od września do czerwca – dla uczniów gimnazjum Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela na łączną kwotę **7000 zł**, 15 stypendiów w wysokości 150 zł/mies. wypłacanych przez 10 miesięcy – od września do czerwca – dla absolwentów Zespołu Szkół uczących się w szkołach ponadgimnazjalnych na kwotę **22 500 zł**, 3 stypendia w wysokości 400 zł/mies. wypłacane przez 10 miesięcy – od września do czerwca – dla tegorocznych maturzystów, absolwentów Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela rozpoczynających studia dzienne na kwotę **12 000 zł** oraz 2 stypendia w wysokości 300 zł/mies. wypłacane przez 9 miesięcy – od października do czerwca – dla studentów drugiego roku studiów, absolwentów Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela na kwotę **5400 zł**.

W sumie w 2017 roku Kapituła Funduszu przyznała 27 stypendiów na rok szkolny i akademicki 2017/2018 na łączną kwotę **46 900 zł**.

Fundusz Janiny i Tomasza Maczugów

Fundusz został utworzony w 2012 roku przez Janinę i Tomasza Maczugów ze środków zebranych dzięki licytacji księgozbioru darczyńców. Fundusz wspiera młodych ludzi z niezamożnych rodzin, którzy zamierzają studiować w polskich uczelniach państwowych na dziennych studiach licencjackich lub magisterskich. Środki Funduszu, zgodnie z wolą darczyńców, przeznaczone są na stypendia dla absolwentów trzech liceów z Wadowic i Nowego Sącza.

W 2017 roku stypendia na pierwszy rok studiów w wysokości 500 zł/mies. wypłacane przez 10 miesięcy roku akademickiego otrzymały 3 osoby, ich łączna kwota wyniosła **15 000 zł**.

Fundusz Rodziny Gavellów

Fundusz utworzony w 2010 roku z dorocznej darowizny Fundacji Quo Vadis Rodziny Gavellów z USA. Środki Funduszu przeznaczone są na stypendia dla uczniów pochodzących z niezamożnych środowisk i z mniejszych miejscowości w województwie świętokrzyskim.

W 2017 roku z Funduszu sfinansowano 5 dotacji na łączną kwotę **97 500 zł**.

Fundusz „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka

Fundusz został utworzony w 2011 roku przez rodzinę Putka. Jest zasilany darowiznami i wpłatami 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, przekazywanymi przez członków rodziny oraz przez osoby, którym bliski jest cel przyświecający fundatorom. Środki Funduszu przeznaczone są na stypendia dla młodych ludzi z rodzin o niskich dochodach, którzy bez pomocy stypendialnej nie zdecydowaliby się na podjęcie nauki na uczelniach wyższych. Ze środków Funduszu finansowane są stypendia „rekrutacyjne” (przeznaczone na pokrycie kosztów związanych z ubieganiem się o przyjęcie na studia) oraz

stypendia na pierwszy, drugi i trzeci rok studiów magisterskich lub licencjackich w polskich uczelniach państwowych.

W 2017 roku Kapituła Funduszu przyznała 25 jednorazowych stypendiów rekrutacyjnych w wysokości od 85 zł do 626 zł na łączną kwotę **5929 zł**, 12 stypendiów na pierwszy rok studiów w wysokości 630 zł/mies. na 10 miesięcy roku akademickiego na łączną kwotę **75 600 zł**, 9 stypendiów na drugi rok studiów w wysokości od 350 zł/mies. do 410 zł/mies. na 9 miesięcy roku akademickiego na łączną kwotę **30 240 zł** i 6 stypendiów na trzeci rok studiów w wysokości od 350 zł/mies. do 410 zł/mies. na 10 miesięcy roku akademickiego na łączną kwotę **20 250 zł**. W sumie rozdysponowano kwotę **132 019 zł**.

Fundusz Stypendialny Grupy Pracuj

Fundusz utworzony w 2015 roku z darowizny Grupy Pracuj. Środki Funduszu przeznaczone są na stypendia dla młodych ludzi z niezamożnych środowisk zakwalifikowanych na pierwszy rok studiów dziennych w państwowych uczelniach wyższych na wydziałach związanych z informatyką i nowymi technologiami: w Krakowie (Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Inżynierii Biomedycznej oraz Wydział Informatyki, Elektroniki i Telekomunikacji na Akademii Górniczo-Hutniczej, Wydział Matematyki i Informatyki na Uniwersytecie Jagiellońskim), w Lublinie (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej), w Rzeszowie (Wydział Elektrotechniki i Informatyki na Politechnice Rzeszowskiej), w Warszawie (Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki na Uniwersytecie Warszawskim, Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych oraz Wydział Matematyki i Nauk Informacyjnych na Politechnice Warszawskiej).

W roku 2017 Kapituła Funduszu przyznała 15 stypendiów na pierwszy rok studiów, na 10 miesięcy roku akademickiego, w wysokości 630 zł/mies. na łączną kwotę **94 500 zł**.

Dotacje, nagroda i stypendia przyznane w Funduszach Powierzonych finansowane były ze środków zgromadzonych w Funduszach. W 2017 wypłacono z: **Funduszu im. Beaty Pawlak** nagrodę za rok 2017 w wysokości 10 000 zł, z **Funduszu im. Iwony Winiarskiej-Feleszko** stypendia na rok akademicki 2016/2017 i 2017/2018 w wysokości 49 000 zł, z **Funduszu im. Staszka Jonczyka „Śpiewaj”** dotacje w wysokości 18 000 zł, z **Funduszu im. Wandy i Jadwigi Chruściel** stypendia na rok szkolny 2016/2017 i 2017/2018 w wysokości 46 900 zł, z **Funduszu Janiny i Tomasza Maczugów** stypendia na rok szkolny 2016/2017 i 2017/2018 w wysokości 21 000 zł, z **Funduszu Rodziny Gavellów** dotacje na rok szkolny 2017/2018 w wysokości 97 500 zł, z **Funduszu „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka** stypendia na rok akademicki 2016/2017 i 2017/2018 w wysokości 136 699 zł, z **Funduszu Stypendialnego Grupy Pracuj** stypendia na rok akademicki 2016/2017 i 2017/2018 w wysokości 77 490 zł.

Szkolenia i doradztwo dla organizacji prowadzących programy stypendialne

Rok szkolny 2016/2017 był ostatnim rokiem funkcjonowania programu **Równe Szanse**, w którym od 2001 roku przekazywaliśmy dotacje dla organizacji pozarządowych prowadzących lokalne programy stypendialne dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, pochodzących z małych miejscowości i niezamożnych środowisk. Na pożegnanie dla organizacji uczestniczących do tej pory w programie, przygotowaliśmy kurs z planowania i realizacji kampanii fundraisingowej (warsztaty stacjonarne w Warszawie 7 i 8 kwietnia 2017, połączone z nauką przez Internet i doradztwem Fundacji Akademia Organizacji Obywatelskich). Celem zajęć było wzmocnienie i pogłębienie kompetencji związanych z planowaniem kampanii fundraisingowej skierowanej do osób indywidualnych lub/i firm.

Stypendia, dotacje, nagroda (wyplacone w 2017 roku)	456 589,00 zł
Szkolenia i doradztwo	19 456,08 zł
Koszty realizacji programu	118 581,35 zł
Razem koszty programu	594 626,43 zł

DOTACJE

Fundusz „Śpiewaj” im. Staszka Jonczyka

Stowarzyszenie „F jak Wszyscy”, Warszawa Chór „Grochów”, dotacja na warsztaty emisji głosu w wysokości	4 000 zł
Gminna Biblioteka Publiczna w Siennicy Międzypokoleniowy Chór Kameralny KANON, dotacja na warsztaty emisji głosu w wysokości	4 000 zł
Miejski Ośrodek Kultury w Piastowie Chór Kameralny „Powidoki”, dotacja na warsztaty emisji głosu w wysokości w wysokości	4 000 zł
Parafia Ewangelicko-Augsburska w Radomiu Chór Ewangelicki im. Oskara Kolberga, dotacja na warsztaty emisji głosu w wysokości	4 000 zł
Warszawskie Towarzystwo Chorałowe „Gregorianum” im. Edwarda Jozajtisa, Warszawa Kolonie muzyczne chóru chłopięcego „Gregorianum”, dotacja w wysokości	2 000 zł

Fundusz Rodziny Gavellów

Fundacja „Daj szansę”, Skarżysko-Kamienna, woj. świętokrzyskie Programy stypendialne (stypendia naukowe w ramach programu „Żaczek”, stypendia artystyczne i sportowe) dla niezamożnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych pochodzących z powiatu skarżyskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 30 stypendiów na rok szkolny 2017/2018, dotacja w wysokości	30 000 zł
Fundacja Vive Serce Dzieciom, Kielce, woj. świętokrzyskie Program stypendialny „Korab” dla uczniów uczniów klas siódmych i uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu staszowskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 28 stypendiów na rok szkolny 2017/2018, dotacja w wysokości	25 000 zł
Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Łągów, Łągów, woj. świętokrzyskie Program stypendialny „Sakiewka Zbója Madeja” dla uczniów gimnazjum i uczniów klas siódmych z gmin: Łągów, Nowia Słupia, Brody – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 25 stypendiów na rok szkolny 2017/2018, dotacja w wysokości	20 000 zł
Stowarzyszenie Świętokrzyski Fundusz Lokalny, Kielce, woj. świętokrzyskie Program Stypendialny „Żaczek” jest adresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu kieleckiego zamieszkałych w miejscowościach do 30 000 mieszkańców – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 15 stypendiów na rok szkolny 2017/2018, dotacja w wysokości	15 000 zł

Program Stypendialny „Żaczek-Iłżaczek” dla uczniów klas siódmych szkół podstawowych, dla uczniów gimnazjum i uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Iłża – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 12 stypendiów na rok szkolny 2017/2018, dotacja w wysokości

NAGRODA

Fundusz im. Beaty Pawlak

Krzysztof Kopczyński i Anna Sajewicz – za książkę „Dybuk. Opowieść o nieważności świata” (Wydawnictwo Agora, Warszawa 2017). **10 000 zł**

STYPENDIA

Fundusz im. Iwony Winiarskiej-Feleszko

Stypendia na rok akademicki 2016/2017

Wyplata stypendiów przyznanych w 2016 roku w wysokości 700 zł miesięcznie dla 6 studentów pierwszego roku studiów (wyplaty za okres styczen – luty dla 6 studentów, za okres marzec – czerwiec dla 5 studentów). **22 400 zł**

Wyplata stypendiów przyznanych w 2016 roku w wysokości 600 zł miesięcznie dla 2 studentów drugiego roku studiów (wyplaty za okres styczen – czerwiec). **7 200 zł**

Stypendia na rok akademicki 2017/2018

Stypendia w wysokości 700 zł miesięcznie dla 5 studentów pierwszego roku studiów (wyplaty za okres wrzesien – grudzien). **14 000 zł**

Stypendia na pierwszy rok studiów otrzymali:

Aleksandra Bukowska, studentka pedagogiki na SGGW – 7000 zł – wyplacono 2800 zł

Anna Bukowska, studentka pedagogiki na SGGW – 7000 zł – wyplacono 2800 zł

Natalia Jakielska, studentka budownictwa na SGGW – 7000 zł – wyplacono 2800 zł

Igor Kubalski, student prawa na Uniwersytecie Warszawskim – 7000 zł – wyplacono 2800 zł

Marta Olender, studentka matematyki na Uniwersytecie Warszawskim – 7000 zł – wyplacono 2800 zł

Stypendia w wysokości 600 zł miesięcznie dla 3 studentów drugiego roku studiów (wyplaty za okres pazdziernik – grudzien). **5 400 zł**

Stypendia na drugi rok studiów otrzymali:

Marcin Jasiński, student kierunku lekarskiego na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym – 5400 zł – wyplacono 1800 zł

Maria Matlińska-Niemiatowska, studentka kierunku lekarsko-dentystycznego na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym – 5400 zł – wyplacono 1800 zł

Sebastian Sosnowski, student MISH na Uniwersytecie Warszawskim – 5400 zł – wyplacono 1800 zł

Fundusz Janiny i Tomasza Maczugów

Stypendia na rok akademicki 2016/2017

Wypłata stypendiów przyznanych w 2016 roku w wysokości 500 zł miesięcznie dla 5 studentów I roku studiów (wypłaty za okres styczeń – czerwiec). **15 000 zł**

Stypendia na rok akademicki 2017/2018

Stypendia w wysokości 500 zł miesięcznie dla 3 studentów I roku studiów (wypłaty za okres wrzesień – grudzień). **6000 zł**

Stypendia na pierwszy rok studiów otrzymali:

Agnieszka Matejko, studentka filologii francuskiej na Uniwersytecie Wrocławskim – 5000 zł – wypłacono 2000 zł

Szymon Mazurek, student filologii ugrofińskiej na Uniwersytecie Warszawskim – 5000 zł – wypłacono 2000 zł

Natalia Wierzbicka, studentka kierunku lekarsko-dentystycznego na Uniwersytecie Jagiellońskim – 5000 zł – wypłacono 2000 zł

Fundusz „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka

Stypendia na rok akademicki 2016/2017

Wypłata stypendiów przyznanych w 2016 roku w wysokości 630 zł miesięcznie dla 15 studentów pierwszego roku studiów (wypłaty za okres styczeń – czerwiec) **56 700 zł**

Wypłata stypendiów przyznanych w 2016 roku w wysokości 350–410 zł miesięcznie dla 7 studentów drugiego roku studiów (wypłaty za okres styczeń – czerwiec) **15 780 zł**

Wypłata stypendiów przyznanych w 2016 roku w wysokości 350–410 zł miesięcznie dla 5 studentek i studentów trzeciego roku studiów (wypłaty za okres styczeń – czerwiec) **11 220 zł**

Stypendia na rok akademicki 2017/2018

Jednorazowe stypendia, na pokrycie kosztów rekrutacji na studia dla 25 maturzystów, w wysokości od 85 zł do 626 zł. **5929 zł**

Jednorazowe stypendia rekrutacyjne otrzymali:

Aleksandra Andrzejczak – 226 zł

Szymon Bernowski – 164 zł

Ewa Biłska – 350 zł

Karolina Draguła – 260 zł

Krzysztof Drelich – 260 zł

Urszula Grotyńska – 420 zł

Marcin Hotłoś – 175 zł

Natalia Jakielska – 220 zł

Tomasz Józefiak – 85 zł

Magdalena Kaczała – 280 zł

Justyna Kałuża – 265 zł

Kinga Kowalik – 200 zł

Diana Masłyk – 436 zł

Michael Sarael – 266 zł

Krzysztof Michalik – 100 zł

Ewa Misiak – 263 zł

Wiktoria Paduch – 264 zł

Beata Posłuszny – 260 zł

Albert Roethel – rezygnacja

Karol Rosół – 190 zł

Natalia Skiba – nie podjęła

Dominika Szmigiel – 260 zł

Karolina Tusień – 97 zł

Zofia Wojtkowska – 626 zł

Aneta Zachariasz – 262 zł

Stypendia w wysokości 630 zł miesięcznie dla 12 studentów pierwszego roku studiów (wyплаты za okres wrzesień – grudzień). **30 240 zł**

Stypendia na pierwszy rok studiów otrzymali:

Aleksandra Andrzejczak, studentka kierunku lekarskiego, Uniwersytet Medyczny w Łodzi – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Ewa Bilska, studentka kierunku lekarskiego, Uniwersytet Medyczny w Łodzi – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Krzysztof Drelich, student kierunku lekarsko-dentystycznego, UJ Collegium Medicum – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Tomasz Józefiak, student matematyki stosowanej, Politechnika Łódzka – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Justyna Kałuża, studentka prawa, Uniwersytet Jagielloński – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Kinga Kowalik, studentka bezpieczeństwa narodowego, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Diana Masłyk, studentka analityki medycznej, Gdański Uniwersytet Medyczny – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Krzysztof Michalik, student informatyki analitycznej, Uniwersytet Jagielloński – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Wiktoria Paduch, studentka kierunku lekarskiego, Uniwersytet Medyczny w Łodzi – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Beata Posłuszny, studentka informatyki, AGH – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Karol Rosół, student informatyki, AGH – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Aneta Zachariasz, studentka finansów, inwestycji i rachunkowości, Uniwersytet Warszawski – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Stypendia w wysokości 350–410 zł miesięcznie dla 9 studentów drugiego roku studiów (wyплаты za okres październik – grudzień). **10 080 zł**

Stypendia na drugi rok studiów otrzymali:

Dawid Antczak, student informatyki, Politechnika Wrocławska – 3420 zł – wypłacono 1140 zł

Dawid Gruszczyński, student automatyki i robotyki, Politechnika Warszawska – 3690 zł – wypłacono 1230 zł

Magdalena Kopciuch, studentka inżynierii medycznej, Politechnika Rzeszowska – 3150 zł – wypłacono 1050 zł

Alicja Krzemińska, studentka inżynierii materiałowej, AGH – 3420 zł – wypłacono 1140 zł

Anita Kurlenda, studentka prawa, Uniwersytet Mikołaja Kopernika – 3150 zł – wypłacono 1050 zł

Małgorzata Maik, studentka wzornictwa, Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu – 3420 zł – wypłacono 1140 zł

Volodymyr Mykta, student mechaniki i budowy maszyn, Politechnika Wrocławska – 3420 zł – wypłacono 1140 zł

Edyta Oleszczak, studentka zarządzania i inżynierii produkcji, Politechnika Lubelska – 3150 zł – wypłacono 1050 zł

Wioletta Walczak, inżynieria środowiska, Politechnika Wrocławska – 3420 zł – wypłacono 1140 zł

Stypendia w wysokości 350–410 zł miesięcznie dla 6 studentów trzeciego roku studiów (wypłaty za okres październik – grudzień). **6750 zł**

Stypendia na trzeci rok studiów otrzymali:

Ewelina Drelich, studentka automatyki i robotyki, Politechnika Warszawska – 3690 zł, wypłacono 1230 zł

Paulina Gadzała, studentka ekonomii, Uniwersytet Wrocławski – 3420 zł – wypłacono 1140 zł

Patrycja Kowalska, studentka biologii, Uniwersytet Łódzki – 3420 zł – wypłacono 1140 zł

Mateusz Mili, student zarządzania i inżynierii produkcji, Politechnika Poznańska – 3420 zł – wypłacono 1140 zł

Anna Raczkowska, studentka prawa i kognitywistyki, Uniwersytet w Białymstoku – 3150 zł – wypłacono 1050 zł

Mateusz Szlęzak, student informatyki, Politechnika Świętokrzyska – 3150 zł – wypłacono 1050 zł

Fundusz im. Wandy i Jadwigi Chruściel

Stypendia na rok akademicki 2016/2017

Wypłata stypendiów przyznanych w 2016 roku w wysokości 100 zł miesięcznie dla 8 uczniów gimnazjum Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela ps. „Monter” w Gniewczynie Łańcuckiej (wypłaty za okres styczeń – czerwiec). **4 800 zł**

Wypłata stypendiów przyznanych w 2016 roku w wysokości 150 zł miesięcznie dla 13 uczniów szkół ponadgimnazjalnych, absolwentów gimnazjum Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela ps. „Monter” w Gniewczynie Łańcuckiej (wypłaty za okres styczeń – czerwiec). **11 700 zł**

Wypłata stypendiów przyznanych w 2016 roku w wysokości 400 zł miesięcznie dla 5 studentów pierwszego roku studiów, absolwentów gimnazjum Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela ps. „Monter” w Gniewczynie Łańcuckiej (wypłaty za okres styczeń – czerwiec). **12 000 zł**

Stypendia na rok akademicki 2017/2018

Stypendia w wysokości 100 zł miesięcznie dla 7 uczniów gimnazjum Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela ps. „Monter” w Gniewczynie Łańcuckiej (wypłaty za okres wrzesień – grudzień). **2800 zł**

Stypendia otrzymali uczniowie gimnazjum:

Patryk Kojder – 1000 zł, wypłacono 400 zł

Nina Konieczny – 1000 zł, wypłacono 400 zł

Aleksandra Kubrak – 1000 zł, wypłacono 400 zł

Weronika Piróg – 1000 zł, wypłacono 400 zł

Jakub Portas – 1000 zł, wypłacono 400 zł

Wiktoria Sieczkoś – 1000 zł, wypłacono 400 zł

Karolina Wasilewska – 1000 zł, wypłacono 400 zł

Stypendia w wysokości 150 zł miesięcznie dla 15 uczniów szkół ponadgimnazjalnych, absolwentów gimnazjum Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela ps. „Monter” w Gniewczynie Łańcuckiej (wypłaty za okres wrzesień – grudzień). **9000 zł**

Stypendia otrzymali uczniowie szkół ponadgimnazjalnych:

Wiktoria Dąbrowicz – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Gabriela Foszczey – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Karolina Janusz – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Ewelina Jasz – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Michał Jędrzejec – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Jakub Karaś – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Aleksandra Konieczny – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Michał Kulpa – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Artur Krupa – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Klaudia Krutysz – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Martyna Michalik – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Rafał Powroźnik – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Alicja Rachwał – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Bartłomiej Słysz – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Kamila Turek – 1500 zł, wypłacono 600 zł

Stypendia w wysokości 400 zł miesięcznie dla 3 studentów pierwszego roku studiów, absolwentów gimnazjum Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela ps. „Monter” w Gniewczynie Łańcuckiej (wypłaty za okres wrzesień – grudzień). **4800 zł**

Stypendia na pierwszy rok studiów otrzymali:

Rafał Dąbrowicz, student mechaniki i budowy maszyn, AGH – 4000 zł, wypłacono 1600 zł

Barbara Gardziel, studentka pedagogiki na Uniwersytecie Rzeszowskim – 4000 zł, wypłacono 1600 zł

Aleksandra Jasz, studentka pedagogiki na Uniwersytecie Rzeszowskim – 4000 zł, wypłacono 1600 zł

Stypendia w wysokości 300 zł miesięcznie dla 2 studentów drugiego roku studiów, absolwentów gimnazjum Zespołu Szkół im. gen. Antoniego Chruściela ps. „Monter” w Gniewczynie Łańcuckiej (wypłaty za okres październik – grudzień). **1800 zł**

Stypendia na drugi rok studiów otrzymali:

Wojciech Chajec, student psychologii, Katolicki Uniwersytet Lubelski – 2700 zł, wypłacono 900 zł

Aleksandra Rzeczyca, studentka matematyki, na wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Rzeszowskiego – 2700 zł, wypłacono 900 zł

Fundusz Stypendialny Grupy Pracuj

Wypłata stypendiów przyznanych w 2016 roku w wysokości 630 zł miesięcznie przyznane w 2016 roku 11 studentom na pierwszy rok studiów (wypłaty za okres styczeń – marzec dla 11 studentów, za okres kwiecień – czerwiec dla 10 studentów). **39 690 zł**

Stypendia na rok akademicki 2017/2018

Stypendia w wysokości 630 zł miesięcznie dla 15 studentów pierwszego roku studiów (wypłaty za okres wrzesień – grudzień). **37 800 zł**

Stypendia na pierwszy rok studiów otrzymali:

Wojciech Bączkowski, student informatyki, Uniwersytet Warszawski – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Natalia Biłko, studentka matematyki, Uniwersytet Jagielloński – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Konrad Dulemba, student informatyki, Politechnika Rzeszowska – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Wojciech Dzierzkowski, student informatyki analitycznej, Uniwersytet Jagielloński – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Paweł Flis, student informatyki, Politechnika Warszawska – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Bartosz Goławski, student automatyki i robotyki, Politechnika Warszawska – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Ewa Juszczyńska, studentka inżynierii biomedycznej, Politechnika Warszawska – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Paweł Kasjaniuk, student informatyki, Politechnika Warszawska – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Krzysztof Kicuń, student informatyki, Politechnika Warszawska – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Arkadiusz Kraus, student informatyki AGH – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Piotr Krzywicki, student informatyki, Uniwersytet Warszawski – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Rafał Łopaciuk, student informatyki, Uniwersytet Marii Curie- Skłodowskiej – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Jakub Nowakowski, student informatyki, Uniwersytet Marii Curie- Skłodowskiej – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Michał Szkarłat, student informatyki, AGH – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Anna Szmurło, studentka elektroniki i telekomunikacji, AGH – 6300 zł – wypłacono 2520 zł

Debata Fundacji Batorego

Debata Fundacji Batorego są próbą stworzenia niezależnej przestrzeni spotkań i dyskusji przedstawicieli świata polityki, ekspertów oraz dziennikarzy. Od wielu lat organizujemy konferencje i dyskusje poświęcone przemianom zachodzącym w naszym kraju, w Europie i na świecie. Dyskutujemy także o polityce zagranicznej Polski i Unii Europejskiej oraz o stosunkach międzynarodowych. Inicjujemy debaty publiczne o sprawach istotnych dla przyszłości naszego państwa i regionu.

W 2017 roku w naszych debatach ważne miejsce zajęły istotne problemy polskiej polityki wewnętrznej i życia publicznego.

Ukraina między Rosją a Zachodem

25 stycznia 2017

Dyskusja ekspercka w gronie 22 osób – politologów, polityków, specjalistów od spraw międzynarodowych i dziennikarzy, poświęcona Ukrainie i jej relacjom z Rosją, Polską i Unią Europejską.

Wprowadzenie: Siergiej Gurijew (Sciences Po, Paryż), prowadzenie dyskusji: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Po co nam partie polityczne?

11 kwietnia 2017

Dyskusja publiczna poświęcona partiom w polskim systemie politycznym. Rozmawiano o przyczynach niskiego zaufania i niechęci do angażowania się w działalność partyjną, o tym, jak funkcjonują, a jak powinny funkcjonować partie oraz dlaczego należy je wzmacniać.

Wprowadzenia: Piotr Apel (poseł na Sejm RP, Kukiz ,15), Agnieszka Dziemianowicz-Bąk (Partia Razem), Krzysztof Łapiński (poseł na Sejm RP, Prawo i Sprawiedliwość), dr Paweł Marczewski (ekspert Fundacji Batorego), Michał Szczerba (poseł na Sejm RP, Platforma Obywatelska), Marek Sowa (poseł na Sejm RP, .Nowoczesna), Piotr Trudnowski (Klub Jagielloński), prowadzenie dyskusji: dr Anna Materska-Sosnowska (Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, członkini zarządu Fundacji Batorego).

Spotkanie organizowane z Klubem Jagiellońskim i Samorządem Studentów Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

Od Orwella do Trumpa. Jak nowy świat mediów pomaga populistom

24 kwietnia 2017

Dyskusja publiczna poświęcona funkcjonowaniu mediów w dobie powszechnego dostępu do Internetu. Rozmawiano o zagrożeniach związanych z błyskawicznym, nieograniczonym obiegiem często niesprawdzonych informacji i zalewem fake-newsów. Zastanawiano się nad konsekwencjami tej sytuacji dla życia społecznego oraz demokracji.

Wprowadzenie: prof. Timothy Garton Ash (European Studies, St. Antony's College, Uniwersytet Oksfordzki), komentarze: Aleksander Smolar (prezes Fundacji im. Stefana Batorego) i prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir (Instytut Slawistyki PAN), prowadzenie: prof. dr hab. Marcin Król (przewodniczący Rady Fundacji im. Stefana Batorego).

Debata organizowana przy wsparciu medialnym „Gazety Wyborczej” i „Kultury Liberalnej”.

Wprowadzenie Timothy Gartona Asha ukazało się w „Tygodniku Powszechnym” (15.05.2017).

Polska i świat: rewolucja, kontrrewolucja, reakcja?

26 kwietnia 2017

Dyskusja ekspercka w gronie 29 osób – politologów, socjologów, historyków idei i komentatorów życia politycznego poświęcona antyliberalnym tendencjom w wielu krajach Zachodu, w tym pojawianiu się tzw. alt-prawicy. Zastanawiano się, jaki charakter mają zachodzące obecnie zmiany. Czy mamy do czynienia z rewolucją, z kontrrewolucją, ze zwrotem konserwatywnym czy też tradycjonalistycznym?

Wprowadzenia: dr hab. Marek A. Cichocki (Centrum Europejskie Natolin), dr hab. Maciej Gdula („Krytyka Polityczna”), prowadzenie dyskusji: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Problemy z naszym państwem

9 maja 2017

Dyskusja publiczna poświęcona osiągnięciom, wyzwaniom i problemom w funkcjonowaniu państwa polskiego po 1989 roku: od lat 90. po okres rządów Platformy Obywatelskiej i PiS-u.

Wprowadzenia: Michał Boni (poseł do Parlamentu Europejskiego), dr Włodzimierz Cimoszewicz (b. premier RP, minister spraw zagranicznych oraz marszałek Sejmu RP), Ludwik Dorn (b. marszałek Sejmu RP, wicepremier oraz minister spraw wewnętrznych i administracji), Joanna Kluzik-Rostkowska (poseł na Sejm RP, b. minister pracy i polityki społecznej oraz minister edukacji narodowej), dr hab. Rafał Matyja (Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie), Bartłomiej Sienkiewicz (b. minister spraw wewnętrznych) i dr hab. Kazimierz Michał Ujazdowski (poseł do Parlamentu Europejskiego, b. minister kultury i dziedzictwa narodowego oraz wicemarszałek Sejmu). Prowadzenie dyskusji: dr Anna Materska-Sosnowska (Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, członkini zarządu Fundacji Batorego).

Materiały z debaty ukazały się w publikacji *Problemy z naszym państwem*.

USA Trumpa wobec Europy i Rosji. Dla kogo zagrożeniem, dla kogo szansą?

19 maja 2017

Dyskusja ekspercka w gronie 24 osób – politologów, specjalistów od spraw międzynarodowych i dziennikarzy poświęcona polityce zagranicznej Stanów Zjednoczonych od wygrania wyborów prezydenckich przez Donalda Trumpa.

Wprowadzenie: Iwan Krastew (prezes Centrum na rzecz Strategii Liberalnych, Sofia), prowadzenie dyskusji: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Los kobiet w PRL, III i IV RP

29 maja 2017

Dyskusja publiczna poświęcona sytuacji kobiet i wzorom kobiecości od czasów komunizmu do dziś. Rozmawiano o tym, jak wyglądała polityka kolejnych władz w stosunku do Polek, jaki był status społeczny i ekonomiczny oraz rola i miejsce kobiet w społeczeństwie.

Wprowadzenia: prof. dr hab. Małgorzata Fuszara (dyrektor Instytutu Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego), dr Julia Kubisa (Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego), dr Ewa Rumińska-Zimny (Szkoła Główna Handlowa), dr hab. Ryszard Szarfenberg (Instytut Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego). Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Spór o Muzeum. Wokół polskości i historii

20 czerwca 2017

Dyskusja publiczna poświęcona Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku. Rozmawiano o sporze o muzeum i wizję wojny w nim przedstawioną, o miejscu polskiej historii w tej instytucji, o ideologicznych i politycznych źródłach konfliktu o gdańskie muzeum.

Wprowadzenia: dr Michał Łuczewski (Centrum Myśli Jana Pawła II), dr hab. Paweł Machcewicz (współtwórca i były dyrektor Muzeum II Wojny Światowej), prof. dr hab. Andrzej Nowak (Instytut Historii PAN), dr Karolina Wigura („Kultura Liberalna”) i prof. dr hab. Anna Wolff-Powęska (Uniwersytet SWPS, filia w Poznaniu). Prowadzenie dyskusji: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Zapis debaty ukazał się w Przeglądzie Politycznym (2017, nr 144).

Polityka: stare i nowe podziały

21 czerwca 2017

Dyskusja ekspercka w gronie 27 osób – politologów, socjologów, historyków idei i komentatorów życia politycznego poświęcona podziałom politycznym i społecznym. Zastanawiano się, czy proponowane obecnie podziały – np. na nacjonalistów i globalistów, na uprzywilejowanych i wykluczonych – dobrze opisują obecną sytuację. Rozmawiano także o tym, jaką odpowiedź na dzisiejsze problemy mają tradycyjne partie polityczne.

Wprowadzenia: dr hab. Mirosława Grabowska (dyrektor Centrum Badania Opinii Społecznej), Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego) oraz dr hab. Andrzej Waśkiewicz (Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego). Prowadzenie dyskusji: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Konserwatyzm – szansa demokracji?

28 września 2017

Dyskusja ekspercka w gronie 27 osób – politologów, socjologów, historyków idei i komentatorów życia politycznego z cyklu poświęconego stosunkowi głównych nurtów politycznych do demokracji w sytuacji kryzysu – finansowego, migracyjnego, ale też zaufania do instytucji państwowych. Stawiano w niej pytania m.in. o to, w jaki sposób można dziś ustrzec się przed pokusami antydemokratycznymi, postawić tamę populizmowi i autorytaryzmowi oraz zachować tożsamość ideową, a jednocześnie odpowiedzieć na współczesne wyzwania.

Wprowadzenia: prof. dr hab. Aleksander Hall (Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie) oraz dr Krzysztof Mazur (Klub Jagielloński). Prowadzenie dyskusji: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Spółeczeństwo otwarte i jego dzisiejsi wrogowie

6 października 2017

Dyskusja publiczna poświęcona społeczeństwu obywatelskiemu w dzisiejszych czasach. Rozmawiano o zagrożeniach związanych ze wzrostem ruchów populistycznych, radykalnych oraz z pojawieniem się rządów odrzucających zasady liberalnej demokracji.

Wprowadzenia: prof. Michael Ignatieff (rektor Uniwersytetu Środkowoeuropejskiego w Budapeszcie). Prowadzenie debaty: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Stosunek do Europy. Rola Polski i polskiego Kościoła

24 października 2017

Dyskusja publiczna poświęcona postrzeganiu współczesnej Europy przez Kościół katolicki oraz związane z nim środowiska. Rozmawiano o tym, do jakich wzorów, postaw i idei odwołuje się Kościół, jak definiuje europejskość oraz jakie widzi miejsce Polski w Europie.

Wprowadzenia: Piotr Buras (dyrektor warszawskiego biura ECFR), dr Dominika Kozłowska (redaktor naczelna „Znaku”), Tomasz Rowiński („Christianitas”) i Michał Szułdryński (zastępca redaktora naczelnego „Rzeczpospolitej”). Prowadzenie dyskusji: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Debata odbyła się w ramach cyklu spotkań *Dziedzinec Dialogu*.

Lewica szansą dla demokracji?

27 listopada 2017

Dyskusja ekspercka w gronie 28 osób – politologów, socjologów i komentatorów życia politycznego. Było to drugie spotkanie z cyklu poświęconego stosunkowi głównych nurtów politycznych do demokracji.

Wprowadzenia: Michał Sutowski („Krytyka Polityczna”), Agata Szczęśniak (OKO.press), Jacek Żakowski („Polityka”). Prowadzenie dyskusji: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Debata z okazji XV edycji Nagrody im. Beaty Pawlak

Współistnienie i porozumiewanie się kultur i cywilizacji – co dzisiaj może oznaczać?

17 października 2017

Debata z udziałem autorów nominowanych do **Nagrody im. Beaty Pawlak**, poświęcona współistnieniu i porozumiewaniu się kultur i cywilizacji. Rozmawiano o tym, w jaki sposób tę ideę można dzisiaj rozumieć i jak literatura wpisuje się w ten sposób myślenia o świecie.

Uczestnicy: Iza Klementowska (reporterka i dziennikarka), dr hab. Krzysztof Kopczyński (filmowiec i esyista, laureat Nagrody im. Beaty Pawlak 2017), Konrad Piskała (fotograf i dziennikarz, laureat Nagrody im. Beaty Pawlak 2015), Anna Sajewicz (kulturoznawczyni, laureatka Nagrody im. Beaty Pawlak 2017), Adam Szostkiewicz („Polityka”, przewodniczący kapituły Nagrody im. Beaty Pawlak). Prowadzenie debaty: Tomasz Stawiszyński (TOK FM, kwartalnik „Przekrój”).

80. urodziny prof. Karola Modzelewskiego

25 listopada 2017

Spotkanie poświęcone wybitnemu historykowi, działaczowi opozycji w okresie PRL-u oraz działaczowi politycznemu w III RP.

Wystąpienia: Rafał Dutkiewicz (prezydent Wrocławia), prof. dr hab. Andrzej Friszke (Instytut Studiów Politycznych PAN), Adam Michnik (redaktor naczelny „Gazety Wyborczej”), dr hab. Aneta Pieniądz (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego), Józef Pinior (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu) i Lech Wałęsa (były prezydent RP).

Koszty programu	261 857,26 zł
-----------------	---------------

Masz Głos, Masz Wybór

Celem programu jest zainteresowanie obywateli sprawami ich lokalnych społeczności i zachęcenie do uczestnictwa w życiu publicznym, w tym do świadomego i odpowiedzialnego udziału w wyborach. Organizujemy ogólnopolskie akcje i kampanie społeczne. Współpracujemy z lokalnymi organizacjami, pomagając im w prowadzeniu działań służących animowaniu partycypacji obywatelskiej, budowaniu dialogu mieszkańców z ich przedstawicielami w samorządzie lokalnym i integracji lokalnych wspólnot wokół rozwiązywania problemów gminy. Prowadzimy działania na rzecz zwiększenia frekwencji wyborczej i poprawy jakości wyborów.

Akcja Masz Głos, Masz Wybór

Od 2006 roku prowadzimy akcję, której celem jest inicjowanie i wzmacnianie współpracy mieszkańców i władz samorządowych przy rozwiązywaniu lokalnych problemów oraz zaszczepienie poczucia współodpowiedzialności – zarówno u władz, jak i u mieszkańców – za decyzje podejmowane w dniu wyborów. Do udziału w akcji zapraszamy organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz biblioteki, szkoły i inne instytucje z całej Polski, które zarejestrują się na stronie www.maszglos.pl i zobowiążą się do podjęcia działań służących animowaniu partycypacji obywatelskiej, budowaniu dialogu mieszkańców z ich przedstawicielami w samorządzie lokalnym i integracji lokalnych wspólnot wokół rozwiązywania problemów gmin. Uczestnikom oferujemy wsparcie merytoryczne (m.in. cykl spotkań szkoleniowych, doradztwo i porady ekspertów, materiały instruktażowe i promocyjne, forum wymiany informacji oraz doświadczeń na stronie internetowej), a także mikrogranty na pokrycie części kosztów planowanych działań. Uczestnicy, którzy najsukuteczniej włączą do współpracy władze samorządowe i mieszkańców, nominowani są do nagrody Super Samorząd.

W pierwszej połowie roku kontynuowaliśmy akcję Masz Głos rozpoczętą we wrześniu 2016. Uczestniczyło w niej 325 organizacji pozarządowych i grup nieformalnych oraz lokalne media, domy kultury, biblioteki i inne instytucje z ponad 200 gmin. Uczestnicy akcji prowadzili wybrane przez siebie zadania, które pomóc miały mieszkańcom we włączaniu się w decydowanie o sprawach ich społeczności: poprawie kontaktu radnych z mieszkańcami, wprowadzenie mechanizmu inicjatywy lokalnej, wspólne zagospodarowywanie przestrzeni publicznej, ulepszanie – zgodnie z potrzebami mieszkańców – programu instytucji publicznych, wprowadzenie i rozwijanie budżetu obywatelskiego.

Akcja prowadzona była we współpracy z: Stowarzyszeniem Aktywności Obywatelskiej Bona Fides z Katowic, Fundacją Aktywności Lokalnej z Poznania, Stowarzyszeniem Homo Faber z Lublina oraz Stowarzyszeniem Polites ze Szczecina, które udzielały wsparcia merytorycznego przy realizacji poszczególnych zadań, podpowiadając uczestnikom jak angażować mieszkańców i zachęcać do współpracy samorządowców.

Uczestnikom akcji pomagaliśmy w nawiązywaniu kontaktów z mediami oraz w promocji ich działań. Doradzaliśmy w kwestiach dotyczących kompetencji samorządu i regulacji prawnych. Zorganizowaliśmy 23 warsztaty regionalne dla 317 uczestników akcji, 2 szkolenia ogólnopolskie, w których wzięło udział 175 osób oraz przeprowadziliśmy 142 wizyty lokalne w 77 miejscowościach.

5 czerwca na Zamku Królewskim w Warszawie zorganizowaliśmy uroczystą Galę Konkursu Super Samorząd 2017. Za najskuteczniejsze zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej nagrodzeni zostali: Fundacja Artem Silesiam Promovere i władze samorządowe gminy Kluczbork (woj. opolskie), Fundacja Go'n'Act i władze samorządowe gminy Siechnice (woj. dolnośląskie), Sołtys i rada sołecka wsi Tłuściec oraz władze samorządowe gminy Międzyrzec Podlaski (woj. lubelskie), Zespół Szkół Publicznych nr 1 i władze samorządowe miasta Ustrzyki Dolne (woj. podkarpackie), Młodzieżowa Rada Gminy Lisewo i władze samorządowe gminy Lisewo (woj. kujawsko-pomorskie), Sołectwo Santocko i władze samorządowe gminy Kłodawa (woj. lubuskie), Stowarzyszenie Europa i My oraz władze samorządowe gminy Nasielsk (woj. mazowieckie).

We wrześniu rozpoczęliśmy nabór uczestników do kolejnej edycji akcji, zaplanowanej na wrzesień 2017 – czerwiec 2018. Dla zainteresowanych zorganizowaliśmy 18 szkoleń wojewódzkich, w których udział wzięło 228 osób. W efekcie do akcji przystąpiło 326 grup i organizacji z 207 gmin. W tej edycji, tak jak w poprzednich latach, uczestnicy prowadzą działania na rzecz poprawy jakości życia i demokracji w swojej gminie: ulepszają ofertę lokalnych instytucji, dbają o przyrodę i zabytki, otwierają samorząd na kontakty z mieszkańcami, wspólnie pracują nad zagospodarowaniem przestrzeni, wprowadzają budżet obywatelski i inicjatywę lokalną, wpływają na zmianę prawa lokalnego. Uczestnicy współpracują ze sobą w grupach regionalnych, którymi opiekują się partnerzy akcji: Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides z Katowic (województwo dolnośląskie, opolskie, śląskie), Stowarzyszenie Homo Faber z Lublina (województwo lubelskie, małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie), Fundacja Aktywności lokalnej z Poznania (kujawsko-pomorskie, łódzkie, wielkopolskie), Stowarzyszenie POLITES ze Szczecina (województwo lubuskie, pomorskie i zachodniopomorskie). Grupami działającymi w województwie mazowieckim, podlaskim i warmińsko-mazurskim opiekuje się Fundacja im. Stefana Batorego.

Uczestnikom akcji przekazaliśmy w obu edycjach 59 mikrograntów na prowadzone przez nich działania na łączną kwotę 27 750 zł.

Działania eksperckie i rzecznicze

Kontynuowaliśmy działania służące poprawie jakości funkcjonowania instytucji, które mają decydujący wpływ na stopień angażowania się obywateli w życie publiczne. Zabiegaliśmy zarówno o poprawę praktyki ich funkcjonowania, jak i o wprowadzanie niezbędnych zmian w prawie. Swoje działania adresowaliśmy do polityków, mediów, ekspertów i przedstawicieli instytucji zainteresowanych tą problematyką, a także do szerszych kręgów opinii publicznej. W działaniach tych skupiliśmy się na demokratyzacji wyborów, tj. wprowadzeniu (do prawa i obyczaju) ułatwień dla wyborców i polepszeniu funkcjonowania partii politycznych. Współpracowaliśmy z zespołem ekspertów w składzie: dr hab. Mikołaj Cześniak, profesor Uniwersytetu SWPS, członek Zarządu Fundacji im. Stefana Batorego, dr hab. Jarosław Flis, Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, dr Adam Gendźwił, adiunkt w Zakładzie Rozwoju i Polityki Lokalnej na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, dr hab. Mirosława Grabowska, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, Instytut Socjologii, dr hab. Jacek Haman, Zakład Statystyki, Demografii i Socjologii Matematycznej, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, dr Anna Materska-Sosnowska, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, członek Zarządu Fundacji im. Stefana Batorego, dr hab. Bartłomiej Michalak, profesor Uniwersytetu Mikołaja

Kopernika w Toruniu, Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych, dr hab. Bartłomiej Nowotarski, profesor Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Katedra Filozofii i Historii Gospodarczej, prof. dr hab. Jacek Raciborski, Zakład Socjologii Polityki, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, prof. dr hab. Andrzej Rychard, dyrektor Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, dr hab. Dawid Sześciło, adiunkt w Instytucie Nauk Prawno-Administracyjnych Uniwersytetu Warszawskiego, dr Jarosław Zbieranek, Centrum Studiów Wyborczych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Demokratyzacja wyborów

Kontynuowaliśmy działania służące poprawie wiarygodności i sprawności systemu wyborczego, w tym zwiększeniu przejrzystości wyborów i usprawnieniu działań administracji wyborczej. We współpracy z ekspertami i grafikami opracowaliśmy i przekazaliśmy Państwowej Komisji Wyborczej wzory kart do głosowania w wersji przyjaznej dla wyborców, z propozycją prostej instrukcji jak oddać głos, żeby był ważny. Uczestniczyliśmy w debacie publicznej na temat zmian w prawie wyborczym. Przedstawiliśmy własne propozycje, m.in. w publikacjach „Jakie zmiany w ordynacji wyborczej są naprawdę potrzebne?” Joanny Załuskiej, „Jak zmieniać prawo wyborcze. Doświadczenia porównawcze” Bartłomieja Michalaka oraz „Przedstawiciele i rywale – samorządowe reguły wyboru” Jarosława Flisa i Adama Gendźwiła.

Opublikowaliśmy także kilka analiz dotyczących proponowanej przez większość parlamentarną nowelizacji Kodeksu wyborczego, m.in. ekspertyzę „Konstytucyjna dopuszczalność ograniczenia liczby kadencji wójtów, burmistrzów, prezydentów miast ze skutkiem od najbliższych wyborów w odniesieniu do osób obecnie piastujących mandat” prof. Huberta Izdebskiego oraz „Zmiany systemu wyborczego 2018. Analiza propozycji zawartych w projekcie poselskim z 10 listopada 2017” dr hab. Jarosława Flisa. Zorganizowaliśmy także seminarium na temat ordynacji samorządowej z udziałem ekspertów i dziennikarzy.

Demokratyzacja partii politycznych

Kontynuowaliśmy badania nad polskimi partiami. Opublikowaliśmy raport „Finanse polskich partii” autorstwa Adama Gendźwiła, Grażyny Bukowskiej, Jacka Hamana, Adama Sawickiego i Jarosława Zbieranek. Raport kompleksowo prezentuje problematykę przychodów i wydatków partii, nie tylko z subwencji i dotacji, ale także z Sejmu, Senatu i Parlamentu Europejskiego oraz zawiera rekomendacje niezbędnych zmian służących wzmocnieniu jawności partyjnych finansów. Zorganizowaliśmy dwa seminaria eksperckie poświęcone problemowi relacji partii i ruchów społecznych oraz wpływowi finansowania partii na kształt sceny politycznej.

Demokratyzacja samorządu lokalnego

Analizowaliśmy propozycje zmian w funkcjonowaniu samorządu proponowane przez polityków. W odpowiedzi na poselski projekt ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy opublikowaliśmy ekspertyzę „Grzechy metropolitalne (nie tylko PiS)” autorstwa Marty Lackowskiej. W opracowaniu „Co dalej z samorządem?” Paweł Swianiewicz przedstawił ocenę propozycji dotyczących samorządu zawartych w programie PO.

Akcja Masz Głos (w tym mikrogranty dla uczestników akcji)	652 151,27 zł
Działania eksperckie i rzecznicze	124 435,47 zł
Koszty realizacji programu	331 125,41 zł
Razem koszty programu	1 109 436,31 zł

Mikrogranty dla uczestników Akcji Masz Głos

Wyłacone przez Fundację im. Stefana Batorego:

Fundacja Suwak, Serock, woj. mazowieckie – 500 zł

Grupa nieformalna w Stawigudzie, Stawiguda, woj. warmińsko-mazurskie – 500 zł

Grupa nieformalna, Białystok, woj. podlaskie – 500 zł

Grupa nieformalna, Olsztynek, woj. warmińsko-mazurskie – 500 zł

Stowarzyszenie Aktywne Leszno, Leszno, woj. mazowieckie – 500 zł

Dobrze dla Dobrego, Godkowo, woj. warmińsko-mazurskie – 500 zł

Fundacja Pracy Narodów, Płońsk, woj. mazowieckie – 500 zł

Inicjatywa NZS, Białystok, woj. podlaskie – 500 zł

Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Sokół, Bodzanów, woj. mazowieckie – 500 zł

Wspólnota mieszkaniowa Praga Południe, Warszawa, woj. mazowieckie – 500 zł

Wyłacone przez Fundację Aktywności Lokalnej:

„rataje 50” Klub tenisa stołowego, Poznań, woj. wielkopolskie – 300 zł

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Barcin im. Jakuba Wojciechowskiego, Barcin, woj. kujawsko-pomorskie – 500 zł

Czysta Nekla Stowarzyszenia Ekologiczne, Nekla, woj. wielkopolskie – 500 zł

Fundacja „Aktywne Centrum Edukacji”, Radomsko, woj. łódzkie – 500 zł

Fundacja „Można Inaczej”, Głowno, woj. łódzkie – 500 zł

Komitet Obrony Demokracji (Wlkp.), Poznań, woj. wielkopolskie – 500 zł

Młodzieżowa Rada Gminy Lisewo, Lisewo, woj. kujawsko-pomorskie – 500 zł

Pracownia Orange Otłoczyn, Aleksandrów Kujawski, woj. kujawsko-pomorskie – 500 zł

Przyjaciele Świętego Mikołaja, Koło, woj. wielkopolskie – 500 zł

Stowarzyszenie EZG, Zgierz, woj. łódzkie – 500 zł

Stowarzyszenie Lepsze Szamotuły, Szamotuły, woj. wielkopolskie – 500 zł

Stowarzyszenie Na Rzecz Aktywizacji Społeczności Lokalnej „Siedlisko”, Lubochnia, woj. wielkopolskie – 500 zł

Stowarzyszenie Rzecznik Piesznych w Bydgoszczy /grupa nieformalna/, Bydgoszcz, woj. kujawsko-pomorskie – 500 zł

Stowarzyszenie Zamek, Suchy Las, woj. wielkopolskie – 500 zł

Towarzystwo Rozwoju Partnerstwa Lokalnego „Szansa”, Kikół, woj. kujawsko-pomorskie – 500 zł

Czysta Nekla Stowarzyszenia Ekologiczne, Nekla, woj. wielkopolskie – 500 zł

Grupa nieformalna Szalupa, Łódź, woj. łódzkie – 500 zł

Grupa nieformalna, Poznań, woj. wielkopolskie – 500 zł

Stowarzyszenie Przyjaciele Świętego Mikołaja, Koło, woj. wielkopolskie – 500 zł

Stowarzyszenie Razem dla Konarzewa, Konarzewo, woj. wielkopolskie – 500 zł

Wypłacone przez Stowarzyszenie Homo Faber:

KGW nad Wolnicą, Orłów Murowany, woj. lubelskie – 500 zł

Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Chełmku, Chełmek, woj. małopolskie – 500 zł

Stowarzyszenie Razem w Przyszłość, Trzebinia, woj. małopolskie – 500 zł

Osiedlowi Ekolodzy, Gorlice, woj. małopolskie – 500 zł

Stowarzyszenie na rzecz kobiet „Victoria”, Rzeszów, woj. podkarpackie – 500 zł

Stowarzyszenie Partner Dla Przedsiębiorczości, Gorlice, woj. małopolskie – 500 zł

Stowarzyszenie Teraz Ty, Kraków, woj. małopolskie – 500 zł

ZSP nr 1 w Ustrzykach Dolnych, Ustrzyki Dolne, woj. podkarpackie – 500 zł

Przyjaciele Zemborzyc, Lublin, woj. lubelskie – 500 zł

Sąsiedzkie Łukaszówki, Zakopane, woj. małopolskie – 500 zł

Wypłacone przez Stowarzyszenie Polites:

Sołectwo Santocko, Santocko, woj. lubuskie – 500 zł

Stowarzyszenie Carpe Diem, Świdwin, woj. zachodniopomorskie – 500 zł

Biuro Interwencji Społecznej, Krzęcin, woj. zachodniopomorskie – 250 zł

Fundacja Strefa Melomana, Szczecin, woj. zachodniopomorskie – 500 zł

grupa nieformalna, Zielona Góra, woj. lubuskie – 500 zł

Inkubator Pomysłów, Przelewice, woj. zachodniopomorskie – 200 zł

Sołectwo Cisowo, woj. zachodniopomorskie – 500 zł

Stowarzyszenie „Otwarta Dłoń”, Chociwel, woj. zachodniopomorskie – 500 zł

Stowarzyszenie „Razem Lepiej”, Postomino, woj. zachodniopomorskie – 500 zł

Stowarzyszenie „Uwierzyć w Siebie”, Morzyca, woj. zachodniopomorskie – 300 zł

Stowarzyszenie Inspiracje, Słupsk, woj. pomorskie – 200 zł

Stowarzyszenie Libere, Krzęcin, woj. zachodniopomorskie – 250 zł

Stowarzyszenie Żyj Lepiej, Radowo Małe, woj. zachodniopomorskie – 500 zł

Wypłacone przez Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides:

Spółeczny Lubliniec, Lubliniec, woj. śląskie – 500 zł

Fundacja Znajdź Cel, Pęgów, woj. dolnośląskie – 500 zł

Inicjatywa Mieszkańców Osiedla Kokociniec, Katowice, woj. śląskie – 250 zł

Mysłowicki Alarm Smogowy, Mysłowice, woj. śląskie – 500 zł

Stowarzyszenie na rzecz Odnowy Wsi Łuczyna, Łuczyna, woj. dolnośląskie – 500 zł

Stowarzyszenie Nasze Osiedle Ścigały, Katowice, woj. śląskie – 500 zł

Odpowiedzialne Państwo

Celem programu jest zwiększenie przejrzystości, uczciwości i odpowiedzialności w życiu publicznym. Prowadzimy działania zmierzające do zapewnienia przejrzystości procesu legislacyjnego i otworzenia go na głos obywateli, ograniczenia ryzyka nadużyć i korupcji, nepotyzmu i kumoterstwa, związanych z występowaniem konfliktu interesów, wzmocnienia roli i ochrony prawnej sygnalistów.

Monitorujemy i analizujemy procesy i wydarzenia, które wpływają na przejrzystość życia publicznego, przedstawiamy propozycje poprawy jego standardów. Prowadzimy działania zmierzające do wypracowania, upowszechnienia i wdrożenia rozwiązań służących realizacji idei dobrego rządzenia i odpowiedzialnego państwa.

Program jest kontynuacją programu Przeciw Korupcji działającego w latach 2000–2012, który doprowadził do wielu istotnych zmian instytucjonalnych i prawnych.

Obywatelskie Forum Legislacji (OFL)

Od kilku lat dążymy do wprowadzenia rozwiązań prawnych zapewniających większą przejrzystość procesu stanowienia prawa. Działania rzecznicze prowadzimy w ramach zainicjowanego przez nas w 2009 roku Obywatelskiego Forum Legislacji (OFL), zrzeszającego osoby uczestniczące w procesie legislacyjnym bądź go monitorujące. W pracach Forum biorą udział: przedstawiciele organizacji pozarządowych, środowisk akademickich i naukowych, kancelarii prawnych oraz profesjonalni lobbyści. W 2011 roku Obywatelskie Forum Legislacji, wsparte przez ekspertów prawa konstytucyjnego, zainicjowało dyskusję o zasadności stworzenia nowych ram prawnych, które uporządkują proces tworzenia prawa, wzmacniając rolę konsultacji społecznych i wprowadzając rozwiązania zwiększające jego przejrzystość.

Od 2014 roku członkowie Forum prowadzili obserwację procesu tworzenia wybranych projektów ustaw rządowych, sprawdzając na ile Regulamin pracy Rady Ministrów oraz wytyczne do przeprowadzania oceny wpływu oraz konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu legislacyjnego wpłynęły na poprawę standardów konsultacji publicznych. W związku ze znaczącym zwiększeniem ilości projektów poselskich po wyborach parlamentarnych z 2015 roku, obserwacją objęty został parlamentarny etap prac nad ustawami.

Do końca 2016 roku wnioski z obserwacji przedstawiane były w kwartalnych komunikatach rozsyłanych m.in. do Kancelarii Premiera, Rządowego Centrum Legislacji, Kancelarii Prezydenta, ministerstw, marszałków Sejmu i Senatu, parlamentarzystów, stowarzyszeń akademickich, naukowych i prawnych oraz do mediów.

W styczniu 2017 roku Obywatelskie Forum Legislacji przedstawiło wyniki z obserwacji procesu stanowienia prawa w ostatnim kwartale 2016 roku oraz podsumowanie sposobu prowadzenia prac legislacyjnych w pierwszym roku rządów Prawa i Sprawiedliwości. Zdaniem OFL pierwszy rok nowej kadencji

parlamentu charakteryzował pośpiech i obchodzenie wymogu konsultacji publicznych. Zanotowano rekordowo szybkie tempo uchwalania ustaw: średni czas to 38 dni, jednak były i takie ustawy, które przyjęto w 7 dni, a fundamentalna ustawa reformująca system oświaty przeszła całą sejmową ścieżkę legislacyjną w dwa tygodnie. Rząd nagminnie korzystał z tzw. trybów szczególnych pozwalających na skracanie terminów procedowania ustaw (tak przyjęto wszystkie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym) oraz przedstawiania projektów rządowych jako projektów poselskich, które nie wymagają przeprowadzenia oceny skutków regulacji, zasięgnięcia opinii partnerów społecznych i prowadzenia konsultacji publicznych. W 2016 roku projekty poselskie przedstawione przez posłów partii rządzącej stanowiły niemal połowę (40%) wszystkich uchwalonych przez Sejm ustaw, podczas gdy w dwóch poprzednich kadencjach, w analogicznym czasie, odsetek ten wyniósł 13% i 15%. W raporcie członkowie OFL odnieśli się do procedury głosowania nad ustawą budżetową na rok 2017, stwierdzając, że sposób jej procedowania rodził wątpliwości co do jego zgodności z Konstytucją oraz Regulaminem Sejmu.

W kolejnym raporcie podsumowującym rok 2017, OFL wskazał na dalsze ograniczanie znaczenia konsultacji publicznych poprzez prezentowanie projektów rządowych jako poselskie, stosowanie trybów odrębnych pozwalających na ominięcie konsultacji, prowadzenie konsultacji pozornych i skracanie czasu przeznaczanego na konsultacje. W drugim roku kadencji Sejmu mimo 16 wniosków nie zorganizowano ani jednego wysłuchania publicznego. Eksperti zwrócili uwagę na znaczące pogorszenie standardów stanowienia prawa przez parlament. Prace nad ustawami charakteryzowało m.in. skracanie czasu wypowiedzi posłów nawet do jednej minuty, przeciąganie obrad do późnych godzin nocnych, nieodczytywanie treści poprawek zgłaszanych przez posłów, stosowanie blokowego głosowania różnych tematycznie poprawek zgłaszanych przez konkretne kluby poselskie, niereagowanie na zgłaszane przez parlamentarzystów i pracowników biur legislacyjnych błędy w projektach. Odnotowano nagminne nieprzestrzeganie przez rząd ustalonego Regulaminem pracy Rady Ministrów terminu konsultowania projektów ustaw rządowych, a także traktowanie braku przesłania uwag przez organizacje pozarządowe jako akceptacji projektu.

Prezentacji raportu towarzyszyła debata z udziałem przedstawicieli strony społecznej w Radzie Dialogu Społecznego: dr hab. prof. UW Jacka Męciny, doradcy Zarządu Konfederacji Lewiatan, Barbary Surdykowskiej, ekspertki NSZZ Solidarność, Pawła Śmigieńskiego, dyrektora Zespołu Prawno-interwencyjnego OPZZ, Zbigniewa Żurka, wiceprezesa BCC oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Członkowie Forum przedstawiali wyniki swoich obserwacji i działań rzeczniczych podczas dyskusji panelowej na temat stanu polskiej legislacji zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Legislacji w czerwcu 2017 oraz na VIII Ogólnopolskim Forum Inicjatyw Pozarządowych podczas sesji „Jak skutecznie i etycznie możemy dziś wpływać na kształt prawa”, zorganizowanej wspólnie z Fundacją Panoptykon.

W październiku 2016 roku OFL wystąpiło do Sejmu z petycją o wprowadzenie w Regulaminie Sejmu zasad przeprowadzania przez Marszałka Sejmu konsultacji komisyjnych i poselskich projektów ustaw, w przypadku gdy projekty te nie były wcześniej poddane procedurze konsultacji. Petycja, po rozpatrzeniu przez sejmową Komisję do Spraw Petycji, skierowana została w lutym do dalszych prac w Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych, jednak do końca roku 2017 nie została zaopiniowana.

Zespół Ekspertów Prawnych

W 2016 roku, w odpowiedzi na ofensywę legislacyjną rządu, wprowadzającego pośpieszenie i z pominięciem konsultacji społecznych oraz debaty parlamentarnej zmiany szeregu fundamentalnych dla ochrony praw obywatelskich i demokratycznego porządku prawnego aktów prawnych, przy Fundacji ukonstytuował się Zespół Ekspertów Prawnych. W 2017 roku w skład Zespołu wchodził: dr Ryszard

Balicki, Katedra Prawa Konstytucyjnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego), Łukasz Bojarski, prezes zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRiS, Jacek Czaja, prezes Towarzystwa Prawniczego w Lublinie, dr hab. Monika Florczak-Wątor, Katedra Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, dr Wojciech Jasiński, Katedra Postępowania Karnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, dr Piotr Kładoczny, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, sekretarz zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, dr hab. Marcin Matczak, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, dr hab. Tomasz Pietrzykowski, Katedra Teorii i Filozofii Prawa Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, dr Anna Śledzińska-Simon, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Katedra Prawa Konstytucyjnego, Uniwersytet Wrocławski, dr Tomasz Zalański, radca prawny, Kancelaria Domański, Zakrzewski, Palinka sp.k., prof. dr hab. Fryderyk Zoll, Katedra Prawa Cywilnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, profesor Uniwersytetu w Osnabrück.

Celem Zespołu jest formułowanie stanowisk, opinii i ekspertyz na temat przygotowywanych przez rząd i parlament zmian prawnych dotyczących ustroju państwa oraz miejsca instytucji publicznych i obywatelskich w systemie prawa. Członkowie Zespołu prowadzą monitoring projektów aktów prawnych, analizując je przede wszystkim pod kątem zgodności wprowadzanych rozwiązań z Konstytucją RP, ogólnie przyjętymi normami międzynarodowymi oraz demokratycznymi standardami państwa prawa. W swoich analizach oceniają też stopień ingerencji przepisów w prawa człowieka i obywatela oraz kierunek zmian ustrojowych, jaki wytycza stanowione prawo.

Opinie, ekspertyzy i stanowiska Zespołu przedstawiane są rządowi, parlamentowi, instytucjom publicznym i organizacjom obywatelskim, mediom oraz szerokiej opinii publicznej. Zespół przygotowuje też opinie *amicus curiae* w sprawach fundamentalnych dla ochrony porządku prawnego i praw człowieka.

W 2017 roku Zespół Ekspertów Prawnych opublikował dziewięć stanowisk. Trzy z nich dotyczyły zmian w ustawie o Krajowej Radzie Sądownictwa, dwa – zmian w ustawie o ustroju sądów powszechnych i jedno – prezydenckiego projektu ustawy o Sądzie Najwyższym. Trzy kolejne stanowiska dotyczyły działalności Trybunału Konstytucyjnego, w tym bezpodstawnego zawieszenia praw i obowiązków orzeczniczych sędziów Trybunału Konstytucyjnego czy wniosku Prokuratora Generalnego do Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego podstawy prawnej wyboru trzech sędziów TK.

Zespół przygotował i przesłał parlamentarzystom trzy opinie prawne: o zgodności z Konstytucją poselskiego projektu ustawy o Sądzie Najwyższym, o ustawie z dnia 20 lipca 2017 roku o Sądzie Najwyższym oraz o prezydenckim projekcie ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

W lipcu członkowie Zespołu zaapelowali do Prezydenta o powstrzymanie wejścia w życie ustaw o Sądzie Najwyższym, Krajowej Radzie Sądownictwa oraz o ustroju sądów powszechnych, a w grudniu o zawetowanie ustawy o Sądzie Najwyższym i ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Wsparcie i ochrona prawna sygnalistów

Od 2009 roku prowadzimy działania na rzecz wzmocnienia ochrony prawnej sygnalistów – osób, które działając w dobrej wierze i w trosce o dobro publiczne, ujawniają nieprawidłowości lub zachowania nieetyczne w miejscu pracy albo środowisku zawodowym, narażając się na marginalizację zawodową, mobbing bądź utratę pracy. W początkowym okresie nasze działania polegały na monitorowaniu sytuacji prawnej osób sygnalizujących nieprawidłowości, rzecznictwie ukierunkowanym na wzmocnienie ich ochrony prawnej, a także na skupianiu wokół problematyki sygnalistów przedstawicieli grup i środowisk, których głos ma istotne znaczenie dla poprawy ich statusu oraz odbioru społecznego (związków zawodowych, zawodów prawniczych oraz pracodawców). W ostatnich latach koncentrujemy się

na działaniach zmierzających do wprowadzenia w Polsce regulacji dających większą ochronę sygnalistom, prowadzimy też działania informacyjne i edukacyjne, zmierzające do zmiany społecznego nastawienia wobec nich.

W roku 2016 uruchomiliśmy stronę www.sygnaalista.pl, będącą kompendium wiedzy o problematyce „sygnalizowania” (z ang. *whistleblowing*) nieprawidłowości i zagrożeń w miejscu pracy. Na stronie zamieściliśmy m.in. przegląd przepisów i interpretacji prawa polskiego i zagranicznego odnoszącego się do sygnalistów i wewnętrznych systemów raportowania nadużyć, dokumentów opisujących przykładowe mechanizmy sygnalizowania, badania i analizy poświęcone sytuacji sygnalistów opracowane przez ekspertów, instytucje międzynarodowe i organizacje pozarządowe.

W 2017 roku wzięliśmy udział w konsultacjach europejskiej polityki ochrony sygnalistów prowadzonych przez Komisję Europejską, przesyłając stanowisko wypracowane wspólnie z Transparency International. Wzięliśmy także udział w uzgodnieniu ostatecznej wersji Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018–2020, w którym znalazła się zapowiedź wprowadzenia jednolitego i spójnego systemu ochrony sygnalistów.

We współpracy z Forum Związków Zawodowych, Helsińską Fundacją Praw Człowieka i Instytutem Spraw Publicznych pracowaliśmy nad założeniami do obywatelskiego projektu ustawy o ochronie sygnalistów. W październiku, we współpracy z kancelarią prawną, przygotowaliśmy pierwszą wersję projektu, wzorowaną na rozwiązaniach obowiązujących w krajach, w których status sygnalisty jest prawnie uregulowany.

W listopadzie wzięliśmy udział w konsultacjach publicznych projektu ustawy o jawności życia publicznego przedstawionego przez Koordynatora Służb Specjalnych Mariusza Kamińskiego. W projekcie tym znalazły się m.in. przepisy dotyczące ochrony osób informujących o nadużyciach w miejscu pracy, sprzeczne z ideą sygnalizowania i nieodpowiadające międzynarodowym standardom ochrony sygnalistów. 3 listopada przekazaliśmy swoją opinię o projekcie ustawy zawierającą szczegółowe uwagi i rekomendacje, przygotowane wspólnie z Helsińską Fundacją Praw Człowieka i Instytutem Spraw Publicznych. 23 listopada, w drugim etapie konsultacji, przekazaliśmy KPRM wstępną wersję obywatelskiego projektu ustawy o ochronie sygnalistów przygotowaną we współpracy z Forum Związków Zawodowych, Helsińską Fundacją Praw Człowieka i Instytutem Spraw Publicznych.

Barometr Ryzyka Nadużyć w zamówieniach publicznych

W latach 2015–2017 pracowaliśmy nad Barometrem Ryzyka Korupcji – interaktywnym narzędziem internetowym pozwalającym na identyfikację zagrożeń korupcyjnych w procedurach udzielania zamówień publicznych i wskazanie miejsc ich najczęstszego występowania. Celem projektu było zwrócenie uwagi opinii publicznej i decydentów na potrzebę zwiększenia przejrzystości procedur zamówień publicznych jako jednych z najbardziej narażonych na korupcję i nadużycia. Uruchomiony w 2017 roku barometr pełni funkcję informacyjną i edukacyjną. Korzystać z niego mogą zarówno zamawiający, zlecający czy planujący zlecenie zamówień publicznych, jak i oferenci, a także dziennikarze, eksperci, badacze i zainteresowani tematem obywatele. Działanie Barometru zaprezentowaliśmy w marcu na konferencji poświęconej przejrzystości w zamówieniach publicznych i kierunkom zmian w prawie, z udziałem m.in. prezesa Najwyższej Izby Kontroli i wiceprezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Barometr Ryzyka Korupcji spotkał się z dużym zainteresowaniem przedstawicieli administracji publicznej, samorządowców i mediów (szczególnie lokalnych). Na zaproszenie prezesa Najwyższej Izby Kontroli zorganizowaliśmy warsztat dla kontrolerów Izby, pokazujący, jak mogą korzystać z niego w swojej codziennej pracy.

Barometr powstał we współpracy z portalem Zamówienia 2.0., firmą prowadzącą serwis internetowy gromadzący dane o rynku zamówień publicznych. W pracach nad projektem, w charakterze konsultantów, wspomagali nas *pro bono* przedstawiciele kluczowych instytucji i ośrodków eksperckich, zajmujących się rynkiem zamówień publicznych.

Barometr Ryzyka Nadużyć jest dostępny na stronie <http://barometrrizyka.pl/> Przygotowaliśmy też opracowania przedstawiające sposoby ograniczenia ryzyka nadużyć w zamówieniach publicznych, omawiające zagadnienia dotyczące korupcji na rynku zamówień publicznych oraz skalę i charakter ryzyka nadużyć w zamówieniach publicznych wraz z mapą zagrożeń i węzłowymi problemami.

Pakt uczciwości w zamówieniach publicznych

W 2016 roku przystąpiliśmy do międzynarodowego projektu „Pakty Uczciwości – mechanizm obywatelskiej kontroli na rzecz ochrony funduszy UE, etap II”, prowadzonego w 11 państwach Unii Europejskiej ze środków Komisji Europejskiej. Celem projektu, zaplanowanego do końca 2019 roku, jest sprawdzenie możliwości zastosowania tzw. „paktu uczciwości”, stworzonego przez Transparency International do ochrony środków UE przez nadużyciami oraz zwiększenia transparentności ich wydatkowania w ramach systemu zamówień publicznych.

Przystępując do paktu uczciwości podmiot publiczny i oferenci umawiają się, że w ramach konkretnego przetargu będą postępować w sposób przejrzysty i odpowiedzialny, zarówno na etapie starania się o kontrakt, jak i w czasie jego realizacji. Zgadzą się też na monitorowanie procesu zamówienia przez zewnętrznego obserwatora społecznego. Pakt, czyli specjalna umowa między zamawiającym, wykonawcą i partnerem społecznym, gwarantuje, że żaden z uczestników postępowania przetargowego, poprzez nielegalne czy nieetyczne praktyki, nie przyczyni się do ograniczenia konkurencyjności, wystąpienia nadużyć, czy innych działań, które mogłyby zaszkodzić interesowi publicznemu. Pakt służy ma budowie zaufania na rynku zamówień publicznych. Ma również walor edukacyjny – pokazuje, że wydawanie pieniędzy podatników odbywać się powinno z zachowaniem najwyższych standardów uczciwości.

W 2016 roku chęć realizacji projektu wyraziło Ministerstwo Rozwoju, wybierając inwestycję, która podlegać ma społecznej kontroli. Paktem objęta została inwestycja „Prace na linii kolejowej nr 2 na odcinku Częstochowa-Zawiercie” o wartości ponad 500 mln złotych, prowadzona przez PKP Polskie Linie Kolejowe SA w ramach zamówienia publicznego. W drodze konkursu Komisji Europejskiej na społecznego monitora inwestycji realizowanej ze środków unijnych w Polsce wybrana została Fundacja Batorego. 8 listopada 2016 roku podpisane zostało porozumienie ze spółką PKP PLK, na mocy którego Fundacja Batorego została dopuszczona do bezpośredniej obserwacji procesu zamówienia: od rozpisania przetargu aż do zakończenia realizacji inwestycji w terenie. PKP PLK zobowiązały się poddać monitoringowi oraz m.in. wdrożyć politykę ochrony sygnalistów, pozwalającą na skuteczne wykrywanie naruszeń w obrębie zamówienia. W 2017 roku społeczną obserwacją objęliśmy przebieg przetargu: monitorowaliśmy publiczne informacje i komunikaty na jego temat oraz jako członkowie-obszernicy przyglądaliśmy się procesowi oceny ofert w komisji przetargowej. Swoje uwagi i sugestie dotyczące przebiegu przetargu przedstawiliśmy zamawiającemu. W lipcu, wybrany w przetargu wykonawca, firma ZUE S.A. podpisała umowę na realizację zamówienia z PKP PLK, i przystąpiła do Paktu Uczciwości. Od tego momentu na podstawie zwartej umowy monitorujemy prowadzone przez wykonawcę prace projektowe. Na nasz wniosek, w oparciu o przygotowany przez nas wzór polityki ochrony sygnalistów i zarządzania etycznego załączony do dokumentacji przetargowej, wykonawca zamówienia stworzył wewnętrzne procedury zgłaszania nieprawidłowości i ochrony sygnalistów, które obowiązywać będą podczas realizacji zamówienia. Jest to pierwsze zamówienie publiczne, w którym zastosowano po stronie wykonawcy i jego podwykonawców procedury ochrony sygnalistów.

Bieżące informacje o realizacji zamówienia przez wykonawcę oraz o przestrzeganiu Paktu Uczciwości w trakcie jego realizacji znajdują się na prowadzonej przez nas stronie <http://paktuczciwosci.pl/>. Strona umożliwia również zgłaszanie ewentualnych nadużyć zauważonych podczas realizacji zamówienia.

Przy projekcie współpracują z nami konsultanci techniczni i prawni specjalizujący się w projektach infrastrukturalnych: JPL Project Sp. z o.o. oraz Kancelaria Prawa Prywatnego i Gospodarczego Togatus Sławomir Trojanowski.

Monitoring wyboru kandydatów na wysokie stanowiska publiczne

W 2016 roku przeprowadziliśmy monitoring procesu wyłaniania przez Sejm, Senat i Prezydenta kandydatów na stanowiska państwowe o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania państwa. Naszym celem było dostarczenie opinii publicznej obiektywnych informacji o kompetencjach, doświadczeniu i dorobku zawodowym osób powoływanych do sprawowania tych urzędów, przybliżenie ich poglądów na to, jak zamierzają realizować swoje uprawnienia oraz ocena przebiegu procedury ich wyboru, pod kątem jej rzetelności, przejrzystości i dostępności dla obywateli. Monitoringiem objęliśmy wybory do: Rady Polityki Pieniężnej, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji i Rady Mediów Narodowych oraz Instytutu Pamięci Narodowej. Obserwacje prowadziliśmy we współpracy z Polskim Towarzystwem Ekonomicznym, Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych, Fundacją Ośrodek KARTA.

Spostrzeżenia z obserwacji wyborów posłużyły nam do sformułowania wniosków i rekomendacji odnośnie poprawy jawności i przejrzystości procedur oraz wprowadzenia dobrych praktyk dotyczących sposobu wyłaniania osób na ważne stanowiska państwowe tak, aby opinia publiczna mogła poznać kompetencje i kwalifikacje kandydatów, dające im tytuł do sprawowania funkcji.

W 2017 roku opublikowaliśmy opracowanie „Pod lupą obywateli – standardy, regulacje i praktyka wyborów na wysokie stanowiska publiczne”. Zawiera ono analizę wyników prowadzonego przez nas monitoringu oraz kompleksowe omówienie zasad naboru na najwyższe stanowiska państwowe, m.in. przepisów zmieniających zasady wyboru składu do Krajowej Rady Sądownictwa oraz wyboru sędziów Sądu Najwyższego. Nasze rekomendacje przekazaliśmy w sierpniu Kancelarii Prezydenta RP, która w tym czasie przygotowywała prezydenckie projekty ustaw dotyczących wspomnianych instytucji.

Więcej informacji o monitoringu na stronie: www.monitoringkandydatow.org.pl.

Koszty programu	682 883,02 zł
-----------------	---------------

Otwarta Europa

Celem programu jest promocja aktywnej polityki Polski w Unii Europejskiej oraz w jej najbliższym otoczeniu, przede wszystkim za wschodnią granicą Wspólnoty. Działamy na rzecz przełamywania negatywnych stereotypów w relacjach między Polską i jej sąsiadami, szczególnie Rosjanami i Ukraińcami. Inicjujemy debatę o strategicznych interesach Polski na arenie międzynarodowej oraz skutecznych sposobach ich realizacji. Prezentujemy głosy niezależnych polskich ekspertów o sprawach ważnych dla Polski i Europy. Popularyzujemy wiedzę o relacjach międzynarodowych Polski i ich znaczeniu dla dobrobytu i bezpieczeństwa naszego kraju.

Klub PL_RU

Powołany w 2012 roku Klub PL_RU jest platformą wymiany opinii między przedstawicielami młodego pokolenia polskich i rosyjskich działaczy i liderów opinii publicznej. W spotkaniach Klubu uczestniczą politolodzy, socjologowie, ekonomiści, historycy idei, antropolodzy kultury, publicyści i komentatorzy życia społeczno-politycznego. Prowadzone przez nich dyskusje służą poznaniu i zrozumieniu polskiego i rosyjskiego sposobu patrzenia na istotne kwestie dotyczące zmian społecznych i kulturowych, polityki wewnętrznej i międzynarodowej oraz przewyższaniu podziałów, uprzedzeń i stereotypów między oboma krajami. Spotkaniom Klubu towarzyszą publiczne debaty z udziałem rosyjskich gości.

W 2017 roku zorganizowaliśmy dwa spotkania Klubu PL_RU: na temat umacniania się tendencji konserwatywnych w obu krajach (5–6 kwietnia) oraz o nowych formach aktywności społecznej (7–8 listopada).

W kwietniowym spotkaniu, poświęconym tematowi współczesnych „rewolucji”, wzięło udział 10 uczestników z Rosji i 18 z Polski. Podczas dyskusji z gościem specjalnym spotkania prof. Adamem Danielem Rotfeldem, byłym ministrem spraw zagranicznych Polski, uczestnicy rozmawiali o rosnącej popularności sił kontestujących demokratyczny ład i integrację europejską i zastanawiali się, czy politycy typu Emmanuela Macrona będą w stanie powstrzymać tę tendencję.

Spotkaniu towarzyszyła debata publiczna „Make Russia great again: czy kryzys Zachodu opłaca się Rosji?” z udziałem Aleksieja Czadajewa (Rosyjska Akademia Gospodarki Narodowej i Służby Państwowej przy Prezydencie Rosji), Pawła Puczkowa (opozycjonista, współpracownik Aleksieja Nawalnego) i Jekateriny Romanowej (Uniwersytet im. Łomonosowa). Dyskusję moderowała Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (dyrektorka programu Otwarta Europa).

We współpracy ze studenckimi kołami naukowymi zorganizowaliśmy dwa spotkania z udziałem rosyjskich uczestników Klubu: Denis Burakow spotkał się ze studentami Uniwersytetu Warszawskiego, a Anastazja Kirilenko i Pawło Kazarin dyskutowali ze studentami Szkoły Głównej Handlowej. Paweł Puczkow, Aleksiej Czadajew i Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz wzięli także udział w audycji Agnieszki

Lichnerowicz w radiu TOK FM, gdzie rozmawiali o relacjach polsko-rosyjskich w kontekście trendów geopolitycznych.

Listopadowe spotkanie Klubu poświęcone było zmianom zachodzącym w systemach politycznych Polski i Rosji: widocznemu zwrotowi ku autorytaryzmowi, jego symptomom i konsekwencjom, a także roli społeczeństwa obywatelskiego w obronie wartości demokratycznych. W spotkaniu Klubu udział wzięło 12 uczestników z Rosji i 16 z Polski. Gośćmi specjalnymi Klubu byli: Bálint Magyar (były minister edukacji Węgier) oraz Tatiana Woróżejkina (politolożka, Moskiewska Wyższa Szkoła Nauk Społecznych i Ekonomicznych).

Spotkaniu Klubu towarzyszyła debata publiczna „Polska, Węgry, Rosja. Wspólny mianownik?” z udziałem Macieja Gduli (socjolog, „Krytyka Polityczna”), Bálinta Magyara oraz Tatiany Woróżejkiny.

Po spotkaniu Klubu PL-RU zorganizowaliśmy seminarium i warsztaty o manipulacji w świecie nowych technologii dla grupy 25 młodych aktywistów (14 z Rosji i 11 z Polski), poleconych przez stałych uczestników Klubu. Podczas seminarium rozmawiano o nowych wyzwaniach środowiska informacyjnego w Polsce i Rosji, podobieństwach i różnicach w sposobach manipulacji i uprawiania propagandy w obu krajach, ich społecznych konsekwencjach oraz o metodach przeciwstawiania się ich wpływowi. W części warsztatowej uczestnicy z pomocą ekspertów: Marty Kowalskiej (Centrum Analiz Propagandy i Dezinformacji), Olgi Irisowej (Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia) oraz Angeliki Tracz i Pawła Terpiłowskiego (stowarzyszenie Demagog) szkolili się w sposobach rozpoznawania, demaskowania propagandy i manipulacji w sferze politycznej.

Forum Polska-Ukraina

Zainicjowane przez Fundację w 2012 roku Forum Polska-Ukraina gromadzi polityków, ekspertów, działaczy pozarządowych, dziennikarzy oraz liderów opinii publicznej z Polski i Ukrainy. Odbywające się dwa razy do roku cykliczne spotkania służą wymianie idei i poglądów między przedstawicielami obu społeczeństw, pomagają w zrozumieniu sytuacji politycznej i społecznej w obu krajach i budowaniu porozumienia. Dyskusje koncentrują się na sprawach dotyczących zarówno problemów wewnętrznych, jak i polityki międzynarodowej, wyzwań globalnych czy problemów dwustronnych. Dyskusjom prowadzonym w formule okrągłego stołu towarzyszą publiczne debaty i konferencje z udziałem polskich i ukraińskich uczestników. Od 2016 roku Forum prowadzone jest we współpracy z Międzynarodową Fundacją „Odrodzenie” z Ukrainy.

W 2017 roku przy Forum utworzona została Grupa Polsko-Ukraińskiego Dialogu skupiająca 19 ekspertów zaangażowanych we współpracę między oboma krajami. Grupa stawia sobie za cel formułowanie konstruktywnych rozwiązań problemów w relacjach między Polską a Ukrainą w nowej sytuacji geopolitycznej. W pierwszej połowie roku Grupa pracowała nad dokumentem określającym na nowo strategiczne cele współpracy obu państw w kontekście zmian, jakie zaszły w ostatnich dwóch latach w ich polityce wewnętrznej i zagranicznej.

Przygotowany przez Grupę dokument pt. „Priorytetowe Partnerstwo: wspólna wizja stosunków polsko-ukraińskich” dyskutowany był podczas szóstego Forum Polska-Ukraina, które odbyło się 30–31 maja w Kijowie. W spotkaniu tym, poświęconym kondycji i perspektywom rozwoju stosunków polsko-ukraińskich, udział wzięło 9 ekspertów i polityków z Ukrainy. Tezy dokumentu przedstawione zostały również publicznie na towarzyszącej Forum otwartej debacie z udziałem polityków z Polski i z Ukrainy. Do prezentowanych w dokumencie tez i rekomendacji odnieśli się: Oksana Jury nec (Blok Petra Poroszenki) i Mykoła Kniażycki (ukraiński Front Narodowy) współprzewodniczący ukraińskiej Parlamentarnej Grupy ds. Relacji z Polską oraz Adam Szłapka (poseł Nowoczesnej) i Paweł Zalewski (Platforma Obywatelska). Podczas dyskusji rozmawiano o aktualnym stanie wzajemnych stosunków

i zakresie współpracy dwustronnej, wskazywano sprawy wymagające pilnej interwencji. Z uczestnikami Forum spotkali się Iwanna Klympusz-Cyncadze, Wicepremier Ukrainy ds. Integracji Europejskiej i Euroatlantyckiej oraz Pawło Klimkin, Minister Spraw Zagranicznych.

4 września Grupa Polsko-Ukraińskiego Dialogu zaprezentowała swoje rekomendacje w Warszawie podczas **debaty publicznej** „Polska–Ukraina: Jakie partnerstwo?”. Do tego raportu „Priorytetowe Partnerstwo: wspólna wizja stosunków polsko-ukraińskich” przedstawionych w imieniu Grupy przez Katarzynę Pełczyńską-Nałęcz (Fundacja Batorego) i Dmytro Szulhę (Fundacja „Odrodzenie”) odnieśli się Jan Malicki (współprzewodniczący Forum Polsko-Ukraińskiego Partnerstwa) oraz Michał Boni (MEP). Debata cieszyła się dużym zainteresowaniem, transmisję na żywo w Internecie obejrzało ok. 27 000 osób.

Kolejne, siódme **Forum Polska–Ukraina** zorganizowane w Warszawie w dniach 28–29 listopada poświęcone było zaostrzającemu się konfliktowi polsko-ukraińskiemu o pamięć historyczną oraz przyszłości Partnerstwa Wschodniego. Uczestnicy zastanawiali się nad przyczynami pogorszenia stosunków na linii Warszawa–Kijów i drogami wyjścia. Dyskutowali o tym, co daje Ukrainie Partnerstwo Wschodnie oraz czy spór polsko-ukraiński może się stać przeszkodą dla europejskiej integracji Ukrainy.

W towarzyszącej Forum publicznej debacie „Kryzys polsko-ukraiński a Partnerstwo Wschodnie” udział wzięli: Łukasz Adamski (zastępca dyrektora Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia), Adam Eberhardt (dyrektor Ośrodka Studiów Wschodnich), Taras Kaczka (doradca Ministra Spraw Zagranicznych Ukrainy) oraz Hennadij Maksak (krajowy koordynator Ukraińskiej Platformy Krajowej Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego).

Analiza polskiej polityki zagranicznej

W minionym roku, podobnie jak w roku poprzednim, zajmowaliśmy się analizą polskiej polityki zagranicznej oraz formułowaliśmy rekomendacje dotyczące pożądanych kierunków jej zmian. Przedstawialiśmy także opinie w sprawach będących przedmiotem debaty europejskiej.

„Pożegnanie z Giedroyciem”

W styczniu opublikowaliśmy analizę autorstwa Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz, dyrektorki programu Otwarta Europa, pokazującą odchodzenie w polskiej polityce wschodniej od założeń, które przyświecały jej przez ostatnie 25 lat, a które odwoływały się do koncepcji Jerzego Giedroycia, założyciela i wieloletniego redaktora Kultury Paryskiej.

„Przygotujcie się na nową Europę”

W lutym, w przeddzień wizyty kanclerz Angeli Merkel w Polsce, opublikowaliśmy komentarz Piotra Burasa, dyrektora Warszawskiego Biura ECFR, pokazujący zmianę głównych paradygmatów integracji europejskiej i dylematów, jaki ich nowy kształt rodzi dla UE i Polski.

„(Nie)porozumienie mińskie a europejski porządek bezpieczeństwa”

W marcu opublikowaliśmy raport Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz i Piotra Burasa oceniający konflikt na Ukrainie jako próbę podważenia przez Rosję zasad bezpieczeństwa w Europie, a sankcje unijne wobec Rosji jako uzasadniony mechanizm obrony pokoju i stabilności w Europie. Raport powstał w ramach projektu *Polityka Unii Europejskiej wobec Rosji: czas na korektę?* współfinansowanego przez Fundację im. Heinricha Bölla.

„Normatywne imperium w kryzysie – czas na politykę wartości”

W czerwcu ukazała się analiza Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz poświęcona potrzebie przeciwstawienia się narastającemu kryzysowi w sferze wartości i proponująca stworzenie skutecznych mechanizmów prawnych i finansowych UE dla promocji demokracji i wartości europejskich w krajach członkowskich.

Koncepcja europejskiej polityki wartości i instrumentu wspierającego promocję demokracji i wartości europejskich w krajach unijnych dyskutowana była podczas dwóch spotkań eksperckich: z udziałem dyplomatów i ekspertów od spraw europejskich (27 czerwca) oraz z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną praw człowieka, promocją demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, przestrzegania zasad państwa prawa (29 czerwca).

W oparciu o analizę we wrześniu opublikowaliśmy krótki policy paper „A normative crisis: the need to protect democratic values in Europe”, w którym sformułowana została propozycja nowego instrumentu finansowego wspierającego promocję wartości europejskich w krajach Unii.

Ideę stworzenia Europejskiego Instrumentu Wartości promowaliśmy w II połowie roku w instytucjach unijnych, w środowisku organizacji pozarządowych z krajów Unii oraz wśród posłów Parlamentu Europejskiego.

„W zwarciu: polityka europejska rządu PiS”

W przededniu lipcowej wizyty prezydenta Donalda Trumpa w Warszawie opublikowaliśmy raport czwórki ekspertów spraw międzynarodowych: Adama Balcera, Piotra Burasa, Grzegorza Gromadzkiego i Eugeniusza Smolara o polityce europejskiej PiS w kontekście zmian zachodzących w Unii Europejskiej na przestrzeni ostatnich kilkunastu miesięcy i ich skutkach dla rozwoju Polski i jej miejsca w Europie.

W październiku raport, uzupełniony o ocenę wydarzeń z lata 2017, prezentowany był podczas dwóch spotkań eksperckich z udziałem specjalistów od spraw europejskich i zagranicznych, m.in. z WiseEuropa, PISM, ISP oraz z udziałem dyplomatów urzędujących w Warszawie.

„Eliminacja obcych wpływów czy budowanie własnych? Jak dbać o suwerenność Polski”

W grudniu opublikowaliśmy analizę Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz pokazującą, że we współczesnym świecie ograniczanie obecności zagranicznych wpływów w polskim życiu publicznym i ograniczanie więzi ze światem zewnętrznym nie prowadzi do wzmocnienia, ale do osłabienia suwerenności Polski, a w konsekwencji pogorszenia komfortu życia i dobrobytu jej obywateli.

Forum debaty międzynarodowej

W 2017 roku zorganizowaliśmy siedem spotkań poświęconych relacjom Polski z jej sąsiadami oraz wyzwaniom stojącym przed naszym krajem na arenie międzynarodowej.

„Czy «nowy nacjonalizm» rozsadzi Europę?”

7 lutego we współpracy z WiseEuropa i Fundacją im. Heinricha Bölla współorganizowaliśmy debatę wokół raportu „Powracająca pokusa narodowej demokracji w Polsce i na Węgrzech” autorstwa Adama Balcera, eksperta WiseEuropa. W dyskusji udział wzięli: Agnieszka Łada (Instytut Spraw Publicznych), Bulcsú Hunyadi (Political Capital, Węgry), Dick Pels (socjolog i publicysta, Holandia) oraz Brian Porter-Szűcs (University of Michigan, USA). Spotkanie prowadził Krzysztof Blusz (WiseEuropa).

Spotkanie z ministrem spraw zagranicznych Ukrainy Pawło Klimkinem

We współpracy z Ambasadą Ukrainy w Polsce 16 marca zorganizowaliśmy spotkanie z Pawło Klimkinem, ministrem spraw zagranicznych Ukrainy. Dyskusja z udziałem ekspertów zajmujących się stosunkami międzynarodowymi dotyczyła polityki zagranicznej Ukrainy i wyzwań, z jakimi się mierzy na arenie międzynarodowej.

Spotkanie sieci Ekspertów UE i Rosji ds. polityki zagranicznej

20 kwietnia we współpracy z Rosyjską Radą Spraw Międzynarodowych i Delegacją UE w Federacji Rosyjskiej, zorganizowaliśmy spotkanie Sieci Ekspertów UE i Rosji ds. polityki zagranicznej poświęcone polityce Rosji i Unii Europejskiej wobec krajów Partnerstwa Wschodniego. 21 kwietnia eksperci Sieci wzięli udział w publicznej debacie „Sąsiedztwo UE i Rosji: wspólne czy sporne? Przykład Ukrainy”. Podczas debaty, prowadzonej przez Eugeniusza Smolara (Centrum Stosunków Międzynarodowych), o porozumieniach mińskich, skuteczności polityki UE wobec kryzysu ukraińskiego oraz wpływie ostatnich wydarzeń na kształtowanie się tożsamości narodowej na Ukrainie mówili: Ołeksandr Suszko (Międzynarodowa Fundacja „Odrodzenie”, Kijów), Łukasz Adamski (Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia, Warszawa), Iwan Timofiejew (Rosyjska Rada Spraw Międzynarodowych, Moskwa) i Alain Deletroz (Genewskie Centrum Polityki Bezpieczeństwa).

„Nowi obywatele czy intruzi? Ukraińscy migranci w Polsce”

10 maja wraz ze Związkiem Ukraińców w Polsce zorganizowaliśmy debatę publiczną o migracji Ukraińców do Polski. Wystąpili w niej: Myroslava Keryk (Fundacja „Nasz Wybór”), Piotr Lewandowski (Instytut Badań Strukturalnych), Marcin Sośniak (Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich) i Piotr Tyma (Związek Ukraińców w Polsce).

„Młodzi Rosjanie: nowa opozycja w regionach”

26 maja zorganizowaliśmy spotkanie z przebywającą w Warszawie na zaproszenie inicjatywy „Za Wolną Rosję” grupą rosyjskich działaczy współpracujących z liderem opozycji Aleksiejem Nawalnym. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele warszawskich organizacji pozarządowych zainteresowanych sprawami międzynarodowymi.

„Polska-Niemcy-Rosja: jak rozmawiać z szacunkiem o wspólnej historii?”

We współpracy z Towarzystwem Badań nad Europą Wschodnią (DGO) z Berlina i przy wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej zorganizowaliśmy w dniach 21–22 września seminarium eksperckie o polityce historycznej związanej głównie z II Wojną Światową „Polska-Niemcy-Rosja: jak rozmawiać z szacunkiem o wspólnej historii?” oraz debatę publiczną „Dekomunizacja. Między historią a polityką”.

Wprowadzenie do debaty ogłosili Adam Daniel Rotfeld (były Minister Spraw Zagranicznych RP), Aleksiej Lewinson (Centrum Lewady), Tatiana Woróżejkina (politolożka) oraz Joachim von Puttkamer (Uniwersytet im. Fryderyka Schillera w Jenie). Podczas debaty rozmawiano o tym, jak polska polityka dekomunizacyjna jest odbierana w Niemczech i Rosji, czy należy ją traktować jako kwestię wyłącznie wewnętrzną czy też powinna być przedmiotem międzynarodowej dyskusji. Zastanawiano się też, czy możliwy jest dialog o komunistycznej przeszłości, który łączyłby, a nie dzielił Polaków, Rosjan i Niemców.

Europejska Polska

Na jesieni przeprowadziliśmy serię spotkań eksperckich, analiz i badań, których celem było znalezienie odpowiedzi na pytania o źródła uprzedzeń i powierzchownej wiedzy o Unii Europejskiej w Polsce.

Efektem prac był dwuczęściowy raport. Część pierwsza – „Narracja o Unii Europejskiej”, autorstwa Joanny Popielawskiej i Jana Szyszko – to analiza sposobu, w jaki mówi się o Unii Europejskiej w Polsce oraz narracji dominującej wśród polityków, ekspertów oraz w internecie. Część druga – „W jakim stopniu wiedza jest czynnikiem współkształtującym dyskurs o Europie?”, autorstwa Michała Federowicza i Natalii Skipietrow – jest próbą odpowiedzi na pytania o to, jaka jest wiedza Polaków na temat Unii Europejskiej i w jaki sposób należy ją poszerzać. Autorzy porównują także wiedzę Polaków na temat Unii i jej postrzeganie z tymi, jakie charakteryzują inne społeczeństwa Europy.

W grudniu wokół raportu zorganizowaliśmy publiczną dyskusję „[Re]Integracja. Jak przekonywać Polaków do UE?” z udziałem autorów: Joanny Popielawskiej i Jana Szyszko oraz Piotra Burasa, dyrektora Warszawskiego ECFR i Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz, dyrektorki programu Otwarta Europa.

Projekt współfinansowany był przez Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce.

Koszty programu	704 921,73 zł
-----------------	---------------

Warszawskie Biuro ECFR

Warszawskie Biuro Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych (European Council on Foreign Relations – ECFR) jest częścią pan-europejskiego think tanku działającego od 2007 w siedmiu stolicach Unii Europejskiej. Celem ECFR jest prowadzenie badań i animowanie rzeczowej debaty o sprawach międzynarodowych oraz promowanie spójnej, skutecznej, opartej na wartościach europejskiej polityki zagranicznej. ECFR wydaje corocznie kilkanaście publikacji na tematy związane z polityką zagraniczną Unii Europejskiej, przygotowuje raporty i analizy, organizuje konferencje i debaty publiczne, seminaria i dyskusje eksperckie.

Wydarzenia 2016 roku, w szczególności wynik referendum w Wielkiej Brytanii i zwycięstwo Donalda Trumpa w wyborach prezydenckich w USA, oznaczały częściową zmianę kierunku działań ECFR, które skupiły się na poszukiwaniu sposobów na obronę i reformę liberalnego porządku międzynarodowego, a przede wszystkim na prowadzeniu debaty o nowych drogach rozwoju Unii Europejskiej, takich jak koncepcja „elastycznej Europy”. Praca Biura ECFR podobnie jak w poprzednich latach koncentrowała się na wspieraniu działalności analitycznej ECFR w aspektach dotyczących Polski i regionu Europy Środkowo-Wschodniej, upowszechnianiu analiz i rekomendacji, przygotowanych przez ekspertów ECFR oraz organizacji spotkań, zarówno w formule publicznych debat otwartych dla szerszej publiczności, jak i zamkniętych spotkań eksperckich poświęconych polityce zagranicznej dla przedstawicieli korpusu dyplomatycznego, instytucji państwowych, środowisk eksperckich, akademickich i biznesowych.

Najważniejszym wydarzeniem w roku 2017 była druga edycja konferencji **Świat pod Lupą. Warszawskie Spotkania Międzynarodowe** (13–14 listopada), przygotowana we współpracy z Fundacją Heinricha Bölla i Urzędem m.st. Warszawa i dzięki finansowaniu firmy Orange. W serii debat publicznych i seminariów eksperckich o polityce międzynarodowej, problematyce rozwoju miast i nowych technologiach, które odbywały się przez dwa dni w Centrum Kreatywności Targowa, wzięło udział ponad 300 osób. Współorganizatorami poszczególnych sesji byli: Polskie Centrum Studiów Afrykanistycznych, European Leadership Network, Kolegium Europy Wschodniej, Respublika Nowa, Fundacja ePaństwo, Krytyka Polityczna i Kultura Liberalna.

Innym ważnym wydarzeniem była konferencja ekspercka na temat liberalnego porządku międzynarodowego oraz współpracy Europy i Japonii w jego obronie pt. **Dokąd zmierza liberalny porządek międzynarodowy? Dialog Europa-Japonia**, organizowana we współpracy z Ambasadą Japonii w Warszawie. Jej tematem był kryzys liberalnego porządku międzynarodowego, a poszczególne sesje zostały poświęcone działaniom Rosji, polityce międzynarodowej Chin oraz konsekwencjom Arabskiej Wiosny. W konferencji udział wzięło ponad 60 ekspertów, urzędników, dyplomatów i wykładowców akademickich, w tym Adam Daniel Rotfeld, były minister spraw zagranicznych, oraz Jiří Pehe, współpracownik i doradca Václava Havla.

Debaty i seminaria

W ramach regularnej działalności polegającej na upowszechnianiu badań i wiedzy eksperckiej Warszawskie Biuro ECFR zorganizowało w 2017 roku szereg debat publicznych i seminariów zamkniętych dla polskich dyplomatów i ekspertów, służących wymianie poglądów i prezentacji wyników pracy ECFR z udziałem analityków ECFR.

31 stycznia odbyło się seminarium eksperckie na temat współpracy Chin i Europy Środkowo-Wschodniej w ramach formatu 16+1. Wzięli w nim udział: ekspertki ECFR, Agatha Kratz i Angela Stanzel, a także Christopher Manet z Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, Tamas Matura z Uniwersytetu Korwina w Budapeszcie oraz Dragan Pavličević z Uniwersytetu Xi'an Jiaotong-Liverpool University w Suzhou.

2 lutego zorganizowaliśmy debatę publiczną **Rosyjska dyplomacja heavymetalowa. Rosja wobec Zachodu u progu ery Trumpa** o raporcie ECFR opisującym używanie przez Rosję działań wojskowych do wywierania presji politycznej. W debacie wziął udział autor raportu, Mark Galeotti (Visiting Fellow w ECFR i wykładowca Institute of International Relations w Pradze) oraz Marek Menkiszak z Ośrodka Studiów Wschodnich i Anna Maria Dynier z Polskiego Instytutu Stosunków Międzynarodowych.

23 marca odbyło się seminarium eksperckie o rosnących nastrojach antyzachodnich w Europie, na którym Gustav Gressel z ECFR zaprezentował wstępne wyniki projektu badającego wpływ Rosji oraz jej propagandy na europejskie partie polityczne głównego nurtu.

25 kwietnia w auli Starego BUWu w ramach serii „Osiem wykładów na Nowe Tysiąclecie” wykład o źródłach kryzysu integracji europejskiej i perspektyw jego przełamania **Czy Europa się rozpada?** wygłosił członek Rady ECFR – Timothy Garton Ash. Spotkanie zorganizowane przez Biuro ECFR we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim zgromadziło prawie 400 słuchaczy.

22 czerwca zorganizowaliśmy publiczną dyskusję **„Podzielona czy zjednoczona? Europa wobec Trumpa”** wokół publikacji ECFR US-EU Power Audit: wpływ Donalda Trumpa na sojusz transatlantycki. O stosunkach UE-USA rozmawiali autor analizy Jeremy Shapiro, dyrektor ds. badań w ECFR, Ulrich Speck z Instytutu Elcano i Patrycja Sasnal z Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych.

28 czerwca zorganizowaliśmy spotkanie eksperckie na temat stosunków UE-Rosja z udziałem Kadri Liik, ekspertki ECFR i autorki EU-Russia Power Audit, i Sławomira Dębskiego, dyrektora Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych.

16 listopada zorganizowaliśmy otwarte spotkanie **Między „twierdzą Europa” a polityką otwartych drzwi: czy UE wyciągnęła lekcje z kryzysu migracyjnego?** o polityce migracyjnej Unii Europejskiej i możliwych jej reformach. W debacie udział wzięli: Mattia Toaldo, ekspertka ECFR, Konstanty Gebert z „Gazety Wyborczej” i Anna-Carin Öst, dyrektorka Przedstawicielstwa UNHCR w Polsce.

23 listopada, w kolejnej debacie publicznej **Transformacja czy izolacja? Polityka Unii Europejskiej wobec wschodnich sąsiadów wokół raportu ECFR Partnerstwo Wschodnie – partnerzy na całe życie?**, udział wzięli autor raportu – Andrew Wilson, Kristi Raiik z Fińskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych oraz Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, dyrektorka programu Otwarta Europa Fundacji Batorego.

12 grudnia w Paryżu przygotowaliśmy seminarium o nowych paradygmatach integracji europejskiej dla przedstawicieli ministerstw spraw zagranicznych i obrony oraz ekspertów z Polski, Niemiec, Francji i Włoch.

Diplomatic Morning Briefings

W 2017 roku kontynuowaliśmy cykl porannych spotkań dyskusyjnych poświęconych aktualnym problemom międzynarodowych dla ambasadorów i dyplomatów akredytowanych w Polsce, czołowych polskich ekspertów ds. międzynarodowych, przedstawicieli biznesu. Na spotkaniach, organizowanych we współpracy z Fundacją Heinricha Bölla w Warszawie, w charakterze gościa honorowego i głównego prelegenta zapraszamy wybitnych polityków i ekspertów spraw zagranicznych z Europy i ze świata. W ramach cyklu rozmawialiśmy:

3 lutego z Markiem Galeottim, Visiting Fellow w ECFR, o używaniu przez Rosję działań wojskowych do wywierania presji politycznej;

22 marca z Özgürem Ünlühisarçıklım, dyrektorem ankarskiego biura German Marshall Fund of the United States, na temat polityki wewnętrznej Turcji i relacji tego kraju z Unią Europejską;

27 kwietnia z Maciejem Popowskim, zastępcą dyrektora generalnego w Dyrekcji ds. polityki sąsiedztwa i negocjacji w sprawie rozszerzenia (DG NEAR), o polityce Unii Europejskiej w obszarze Bałkanów Zachodnich;

6 czerwca z Andreiem Zagorskim, kierownikiem Wydziału Kontroli Zbrojeń i Rozwiązywania Konfliktów w Instytucie Gospodarki Światowej i Stosunków Międzynarodowych Rosyjskiej Akademii Nauk, o relacjach Rosja-NATO i Rosja-UE oraz o architekturze bezpieczeństwa w Europie;

17 listopada z Mattią Toaldo, ekspertem ECFR, o europejskiej polityce migracyjnej.

Koszty programu	500 976,45 zł
-----------------	---------------

Przeciwdziałanie Uzależnieniom

Regionalny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom zajmuje się współpracą ze specjalistami w dziedzinie terapii alkoholizmu i narkomanii w krajach Europy Wschodniej. W naszych szkoleniach uwzględniamy również tematykę przemocy domowej i różnych przejawów agresji, często współwystępujących w rodzinach i środowiskach nadużywających alkoholu i narkotyków. Jednym z ważnych kierunków naszych działań jest tworzenie i doskonalenie programów terapii dla osób uzależnionych przebywających w zakładach karnych. Współpracujemy ze służbą penitencjarną w Polsce, organizując staże dla pracowników więziennictwa w oddziałach „Atlantis” m.in. w Warszawie, Barczewie i Grudziądzu. Wspieramy publikacje popularyzujące wiedzę o uzależnieniach i metodach terapii opartych na partnerstwie profesjonalistów z grupami wzajemnej pomocy takimi jak AA czy Al-Anon. Od kilku lat współorganizujemy szkolenia specjalistyczne w dziedzinie terapii uzależnień dla polskich terapeutów pracujących ze środowiskami polonijnymi w Europie Zachodniej. W 2017 do działań programu włączone zostały szkolenia i warsztaty dla kobiet z zakresu przeciwdziałania przemocy (m.in. mobbingu w miejscu pracy) a także szkolenia dotyczące profilaktyki zachowań patologicznych wśród dzieci i młodzieży (m.in. w Polsce i Bułgarii).

Seminaria w Polsce

Zorganizowaliśmy 7 seminariów i warsztatów w Polsce. Na trzech szkoleniach dla uczestników z krajów regionu zajmowaliśmy się terapią uzależnień według Modelu Minnesota opartego na współdziałaniu profesjonalnych terapeutów z grupami wsparcia (AA, NA, Al-Anon). Cztery pozostałe szkolenia dotyczyły różnych programów nastawionych na zapobieganie przemocy i agresji (m.in. Model Duluth – reedukacja sprawców przemocy, ART – trening zastępowania agresji oraz dwa warsztaty dla kobiet).

Seminaria zagranicą

Zorganizowaliśmy 13 seminariów i warsztatów nt. terapii i profilaktyki uzależnień oraz zapobiegania przemocy (Lwów, Sofia, Gabrovo i Dolna Banya – Bułgaria, Ryga) oraz programów odwykowych dla uzależnionych w zakładach karnych (Wilno, Lwów, Ryga).

Praktyki i staże

Dwadzieścia osób (m.in. z Ukrainy, Bułgarii i Estonii) odbyło kilkudniowe staże w ośrodkach terapii uzależnień w Polsce (Toruń, Warszawa, Cholewianka) lub w podobnym ośrodku we Lwowie. Ponadto, dwoje specjalistów odbyło dwutygodniową wizytę superwizyjną w oddziałach „Atlantis” w kilku zakładach karnych w Kirgistanie.

Konferencje

Sfinansowaliśmy udział kilku uczestników w konferencjach nt. zapobiegania przemocy oraz terapii uzależnień m.in. w Lesten (Bułgaria) oraz w Polsce (Nadarzyn, Dębogóra, Łódź, Licheń, Poznań, Warszawa).

Publikacje

Sfinansowaliśmy publikację z wykładami wygłoszonymi na konferencji z okazji XX-lecia oddziału „Atlantis” w Areszcie Śledczym Mokotów w Warszawie.

Przygotowaliśmy w wersji elektronicznej 58 numer biuletynu ArkA (wydanie polskie).

Koszty programu	1 042 369,44 PLN
-----------------	------------------

Skrócone sprawozdanie finansowe

Wprowadzenie

Podstawą skróconego sprawozdania finansowego Fundacji im. Stefana Batorego jest sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r. przygotowane zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późniejszymi zmianami), wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa. Skrócone sprawozdanie finansowe zawiera bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2017 r., rachunek zysków i strat za rok obrotowy kończący się tego dnia oraz powiązane informacje dotyczące przychodów i kosztów. Sprawozdanie to nie zawiera zestawienia zmian w funduszu własnym oraz rachunku przepływów pieniężnych, opisu znaczących zasad rachunkowości i innych informacji i objaśnień wymaganych przez Ustawę o Rachunkowości, wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze oraz inne obowiązujące przepisy. W związku z powyższym, w celu uzyskania pełnego zrozumienia sprawozdania finansowego, skrócone sprawozdanie finansowe należy czytać łącznie z rocznym sprawozdaniem finansowym, z którego skrócone sprawozdanie finansowe zostało wyodrębnione.

Dotacje i darowizny (w PLN)

Fundacja Społeczeństwa Otwartego, Szwajcaria	2 144 448,00
Fundacja Promocji Społeczeństwa Otwartego, Nowy Jork, USA	1 236 922,16
Wpłaty 1% podatku od osób fizycznych	328 617,76
Transparency International, Berlin (dotacja z Komisji Europejskiej)	324 552,78
Friends of Stefan Batory Foundation, Boston, USA (darowizna Fundacji Quo Vadis Rodziny Gavellów)	195 242,50
Prywatni darczyńcy z Polski	160 563,92
Grupa Pracuj S.A., Warszawa	100 000,00
Orange Polska S.A., Warszawa	100 000,00
ECFR Londyn	77 769,58
European Foundation Centre, Bruksela (dotacja Fundacji Evensa)	53 596,49
Fundacja Orange, Warszawa	25 456,70
Fundacja BGŻ BNP Paribas, Warszawa	20 000,00
Putka Sp. z o.o., Warszawa	18 000,00
Fundacja im. Konrada Adenauera, Warszawa	26 482,17
Fundacja im. Friedricha Eberta, Warszawa	9 369,82
Google Matching Gift Program, Princeton, USA	4 733,98
Ministerstwo Spraw Zagranicznych Niemiec	8 687,33
Pomona Company, Żyrardów	3 000,00
ISKRY Sp. z o.o., Warszawa	3 000,00
Fundacja Heinricha Boella, Warszawa	1 103,06
Jelkon Sp. z o.o., Warszawa	1 000,00
Zwroty po rozliczeniu otrzymanych środków	(142 084,12)
Inne (zwroty kosztów udziału w konferencjach)	16 443,77
RAZEM	4 716 905,90

Koszty (w PLN)

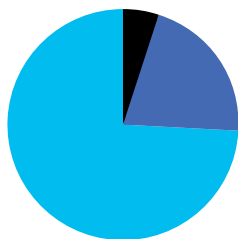
Programy	10 947 793,23
Zwroty dotacji udzielonych w latach poprzednich	(10 344,96)
Koszty administracyjne (w tym: 234 617,41 programu Obywatele dla Demokracji)	3 040 363,70
Amortyzacja	827 204,08
Razem	14 805 016,05

Koszty programowe (w PLN)

Programy dotacyjne	6 645 349,02
Obywatele dla Demokracji	853 401,90
Demokracja w Działaniu	3 023 444,89
Dla Białorusi	2 173 875,80
Fundusze Powierzone	594 626,43
Programy operacyjne	4 302 444,21
Debaty Fundacji Batorego	261 857,26
Masz Głos, Masz Wybór	1 109 436,31
Odpowiedzialne Państwo	682 883,02
Otwarta Europa	704 921,73
Warszawskie Biuro ECFR	500 976,45
Przeciwdziałanie Uzależnieniom	1 042 369,44
Razem	10 947 793,23

Struktura kosztów Fundacji

Struktura kosztów

74%

koszty programowe

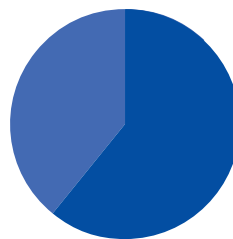
21%

koszty administracyjne

5%

koszty amortyzacji

Struktura kosztów programowych

61%

programy dotacyjne

39%

programy operacyjne

Bilans na dzień 31 grudnia 2017

	AKTYWA	Stan na dzień	
		31.12.2016	31.12.2017
A	Aktywa trwałe	43 487 204,16	20 174 539,10
I	Wartości niematerialne i prawne	90 675,30	57 696,92
II	Rzeczowe aktywa trwałe	19 314 143,30	18 615 792,18
	- grunty - prawo użytkowania wieczystego gruntu	3 450 805,08	3 450 805,08
	- budynek	15 704 365,68	15 044 377,32
	- urządzenia techniczne, maszyny i inne	158 972,54	120 609,78
III	Inwestycje długoterminowe - długoterminowe aktywa finansowe	24 082 385,56	1 501 050,00
B	Aktywa obrotowe	170 910 915,50	195 281 472,20
I	Należności krótkoterminowe	2 608 295,42	337 661,98
	- należności z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty do 12 miesięcy	23 590,08	148 699,81
	- inne	2 584 705,34	188 962,17
II	Inwestycje krótkoterminowe	168 265 708,07	194 889 747,86
1	Krótkoterminowe aktywa finansowe	168 265 708,07	194 889 747,86
	a) w pozostałych jednostkach	163 972 344,82	137 965 316,52
	- obligacje, lokaty, jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym	163 601 465,72	137 965 316,52
	- inne krótkoterminowe aktywa (odsetki od obligacji)	370 879,10	
	b) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	4 293 363,25	56 924 431,34
	- kasa i rachunki bankowe	3 953 633,80	56 768 098,99
	- inne środki pieniężne (lokaty)	339 729,45	156 332,35
III	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	36 912,01	52 893,86
	Aktywa razem	214 398 119,66	215 454 842,80

Bilans na dzień 31 grudnia 2017 (c.d.)

	PASYWA	Stan w zł na dzień	
		31.12.2016	31.12.2017
A	Fundusze własne	212 376 680,85	212 096 188,13
I	Fundusz statutowy	188 667 281,00	191 491 719,61
	– z rozliczenia wyniku finansowego	188 483 624,70	191 336 956,45
	– fundusz założycielski	183 656,30	154 763,16
II	Fundusz z aktualizacji wyceny	6 577 628,30	1 085 124,00
III	Zysk z lat ubiegłych	18 451 508,27	14 278 439,80
IV	Zysk/strata netto	(1 319 736,72)	5 240 904,72
B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	2 021 438,81	3 358 654,67
I	Zobowiązania długoterminowe	424 842,80	424 886,04
II	Zobowiązania krótkoterminowe	1 596 596,01	1 772 803,63
1	– wobec pozostałych jednostek	1 423 459,15	1 584 204,70
	– z tytułu grantów	645 789,58	537 569,70
	– inne zobowiązania finansowe	68 615,39	144 645,36
	– z tytułu dostaw towarów i usług do 12 miesięcy	255 993,06	442 940,51
	– z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	374 178,94	152 278,69
	– z tytułu wynagrodzeń	75 310,00	299 781,48
	– zobowiązania inne	3 572,18	6 988,96
2	– fundusze specjalne	173 136,86	188 598,93
II	Rozliczenia międzyokresowe		1 160 965,00
	Pasywa razem	214 398 119 66	215 454 842,80

Rachunek zysków i strat sporządzony za okres od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 (wariant kalkulacyjny)

	Wyszczególnienie	Dane w zł za rok	
		2016	2017
A	Przychody netto z podstawowej działalności operacyjnej, w tym:	30 581 777,39	7 673 394,70
	przychody z nieodpłatnej działalności statutowej pożytku publicznego	28 196 260,73	4 716 905,90
	pozostałe przychody określone statutem	2 385 516,66	2 956 488,80
B	Koszty podstawowej działalności operacyjnej	32 107 987,81	10 937 448,27
	koszty nieodpłatnej działalności statutowej pożytku publicznego	32 107 987,81	10 937 448,27
C	Zysk (strata) brutto z podstawowej działalności operacyjnej (A-B)	(1 526 210,42)	(3 264 053,57)
D	Koszty ogólnego zarządu	3 625 476,85	3 867 567,78
E	Zysk (strata) z podstawowej działalności operacyjnej (C-D)	(5 151 687,27)	(7 131 621,35)
F	Pozostałe przychody operacyjne	26 281,62	10 102,79
G	Pozostałe koszty operacyjne	71 501,36	47 474,13
H	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (E+F-G)	(5 196 907,01)	(7 168 992,69)
I	Przychody finansowe	4 110 466,44	15 660 407,16
	dywidendy i udziały w zyskach	153 803,37	254 630,79
	odsetki	590 144,50	669 269,45
	zysk ze zbycia inwestycji	1 370 773,14	13 608 584,35
	inne	1 995 745,43	1 127 922,57
J	Koszty finansowe	223 787,15	3 241 649,75
	odsetki	438,22	893,00
	inne	223 348,93	3 240 756,75
K	Zysk z działalności statutowej (H+I-J)	(1 310 227,72)	5 249 764,72
L	Podatek dochodowy	9 509,00	8 860,00
M	Zysk netto (K-L)	(1 319 736,72)	5 240 904,72

Fundacja im. Stefana Batorego

ul. Sapieżyńska 10a

00-215 Warszawa

tel. 48 22 536 02 00

fax 48 22 536 02 20

batory@batory.org.pl

www.batory.org.pl